

KOMORNÍ LISTY

ČASOPIS SOUDNÍCH EXEKUTORŮ

ROZHOVOR S

Mgr. Danielou Zemanovou

soudkyní Ústavního soudu ČR

JUDr. Katarína Maisnerová

**Jak rozhodovat o nákladech
exekuce – pětibodový test**

JUDr. Roman Chaloupka, Ph.D.

**Mobiliární exekuce ve světle
slovenské právní úpravy –
komparační studie s českou
právní úpravou**

vydává Exekutorská komora České republiky

IV/2023
15. ročník

DRAŽTE NA Portaldrazeb.cz!

1) NA MÍRU EXEKUTORŮM

Portál dražeb je vytvořený přímo na míru soudním exekutorům. Systém je neustále inovován na základě uživatelských podnětů.

2) CENA A SERVIS

Bezkonkurenční cena.
Žádné skryté poplatky a vícenáklady.

3) FLEXIBILITA A PŘIPRAVENOST

Vývoj systému sleduje aktuální legislativní i technologické novinky. V procesu je zapojení do celoevropské sítě dražebních portálů.

4) VŠECHNY DRAŽBY NA JEDNOM MÍSTĚ

Web je přehledný pro dražebníky i dražitele.
Jediný portál obsahující všechny exekuční dražby = masivní návštěvnost.

5) GARANCE KVALITY

Oficiální dražební portál s dynamickým rozvojem počtu dražebníků i dražitelů.
Exekutorská komora ČR jako garant kvality pro exekutory i dražitele.

3 měsíce ZDARMA + 10 inzerátů na Sreality ZDARMA pro nové dražebníky

CENÍK

Cena inzerce na Sreality = 10 Kč

Cena inzerce na Reality.iDNES = 3 Kč

Platba pouze za vydraženou dražbu s nejnižším podáním:

do 150 tisíc = 150 Kč

do 1 milionu = 800 Kč

nad 1 milion = 1200 Kč

* Technická podpora, helpdesk a právní podpora v ceně.

KONTAKTUJTE NÁS:

email: helpdesk@portaldrazeb.cz

tel.: 211 155 321

www.portaldrazeb.cz

Pavel Tintěra

soudní exekutor, Exekutorský úřad Rakovník

Bud'me optimisty!

Vážení a milí čtenáři,

na konci roku 2022 jsem v médiích zaznamenal „zaručenou“ zprávu, že nadcházející rok 2023 nebude vůbec snadný a že nás v něm čeká mnoho nepříjemného. Jako naprostý a téměř celoživotní realista jsem tuto zprávu přešel s ledovým klidem s tím, že podobná tvrzení jsou až příliš subjektivní a že nemá cenu se tím vůbec zabývat. Vzpomněl jsem si na to až nyní, kdy stojíme na prahu roku dalšího. Zpětně musím uznat, že uplynulý rok skutečně nebyl snadný a zažil jsem v něm mnoho nepříjemného, realistou však zůstávám dál. Pokud by totiž člověk podlehl podobným predikcím, příliš by se zaměřil na to nepříjemné a snadno by přehlédl, že život přinesl i mnoho pozitivních událostí, že ho posunul někam dál, že otevírá mnoho nových výzev, že život prostě nikdy není jen černý, nebo jen bílý.

Pokud si každý náš milý čtenář dosadí do výše uvedeného své proměnné, svůj život, své zkušenosti a zážitky, jsem přesvědčen, že dojde ke stejným závěrům. K těm však docházím i v případě naší komory. Všichni jsme před rokem věděli, že nás čeká mnoho nepříjemných bitev. Jednou o tarif jako takový, podruhé o kvalitní legislativu, potřetí o spravedlivou odměnu za odvedenou práci, počtvrté možná o holou existenci. Všichni jsme zažili mnoho zklamání, ne vše dopadlo tak, jak jsme si mnozí představovali, spousta bitev ještě není dobojována. Znamená to však, že rok 2023 nebyl úspěšný, nebo že se skládal pouze z nepříjemných a veskrze negativních událostí? Ano, chápu. Často tomu pocitu všichni podléháme, ale jsem přesvědčený, že tomu tak rozhodně není. Zamysleme se nad tím.

Ideální je, pokud na to špatné, ale koneckonců i dobré, není člověk sám. Sdílená radost, dvojnásobná radost. Sdílená starost, poloviční starost. Uvedené rčení velmi volně parafrázuje například také principy, na kterých stojí činnost obnoveného Sjezdu českých právníků, pořádaného Jednotou českých právníků ve spolupráci s jednotlivými právníckými profesemi. Exekutorská komora v tomto smyslu nezůstává pozadu. Naopak, má již za sebou uspořádání dílčí diskusní akce, tzv. kulatého stolu, kterou přispěla k diskusi na hlavní téma Sjezdu, kterým je profesní a společenská odpovědnost právníků a institucionální záruky jejich nezávislosti. Kromě diskusí na dané téma přináší akce tohoto typu logicky i diskuse nad tím zda, případně jak, mají jednotlivé právnícké profese spolupracovat a vzájemně se podporovat. Exekutorská komora se k takové spolupráci a vzájemné podpoře jednoznačně hlásí. Současné prezidium si uvědomuje, že soudní exekutoři mají, stejně jako další právnícké profese, určité povinnosti nejen ke svému stavu, k ostatním svým kolegům, k Exekutorské komoře, ale zejména k celé společnosti. Exekutorská komora, rozumějme všichni soudní exekutoři, v tomto smyslu nejsou osamoceným právníckým subjektem, ale zapadají jako jedno z ozubených koleček do soukolí výkonu spravedlnosti v České republice. Má-li takové soukolí hladce fungovat, je potřeba ho udržovat v perfektním stavu a občas ho promazat. Každé jedno kolečko v takovém soukolí má své přesné místo, neboť bez něj by se stroj zastavil. Jednota českých právníků je tak jedním z jakýchsi správců, údržbářů celého soukolí a související doprovodné akce pomyslným olejem, který stroji pomáhá udržet hladký chod. V diskusi u kulatého stolu pořádaného Exekutor-

skou komorou se všechny zúčastněné právnické profese k právě uvedeným principům přihlásily a považují je za jednoznačně žádoucí, ne-li nutné. Je logické, že ne vždy a ne ve všem stojí právnické profese na palubě stejné lodi. To však neznamená, že tam, kde se jejich zájmy shodují, nemají plout na lodi jedné. A právě to je jádrem oné výše zmíněné profesní, nebo ještě lépe mezi profesní odpovědnosti, respektive meziprofesní spolupráce, která by měla stát na několika pilířích. Korektní, profesionální a vstřícné komunikaci jednotlivců, vzájemné spolupráci komor a jejich členů a společných postupech a komunikaci navenek.

A tím se dostáváme opět na začátek tohoto úvodu, kruh se uzavřel. Nadcházející rok možná nebude snadný, možná přinese sem tam něco nepřijemného, ale představme si ho spíše jako rok

nadějí a úspěchů. Přispět k tomu musíme především každý sám, ale pomoci nám může i dobrá spolupráce na úrovni naší profesní komory, anebo výše uvedená spolupráce všech profesních komor na půdorysu Sjezdu českých právníků. Jinými slovy, buďme na začátku nadcházejícího roku spíše optimisty než pesimisty. Nejsme na to sami.

Na závěr mi proto dovoluňte popřát do nového roku všem kolegyním a kolegům, všem členům ostatních právnických profesí a všem ostatním našim čtenářům nejen mnoho nadějí a příležitostí, ale zejména, aby se všechny splnily a byly úspěšné. Vstupme do nového roku s humorem a vtipem. Sám zůstávám velkým optimistou. I když – pesimista říká „horší už to být fakt nemůže“ a optimista na to „ale může, může“.

Pavel Tintěra

soudní exekutor

Exekutorský úřad Rakovník

Obsah

1	EDITORIAL	3
2	ABSTRAKTY	6
3	ROZHOVOR Rozhovor s Mgr. Danielou Zemanovou, soudkyní Ústavního soudu	7
4	ČLÁNKY	
	Jak rozhodovat o nákladech exekuce – pětibodový test JUDr. Katarína Maisnerová	11
	Jak si vedl Portál dražeb v roce 2023 Text: Mgr. Olga Černá, Mgr. Ing. Antonín Toman	17
	Mobiliární exekuce ve světle slovenské právní úpravy – komparační studie s českou právní úpravou JUDr. Roman Chaloupka, Ph.D.	20
	Předmět mobiliární exekuce v České republice a na Slovensku JUDr. Bc. Jiří Štumar	26
5	JUDIKATURA	
	Z judikatury Ústavního soudu JUDr. Lenka Pekařová	33
	Judikatura v exekučních věcech Text: Mgr. David Hozman	36
6	Z HISTORIE Stalo se... Text: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	46
7	ZPRÁVY Z KOMORY	
	Otevření registrací, XXV. KONGRES UIHJ	47
	Ocenění za osvětovou činnost Exekutorské komory ČR ve věznicích	49
	Profesní profil nového exekutora	50
	Z jednání prezidia EK ČR Text: Mgr. Petr Prokop Ustohal	51
8	ABSTRACT	52
9	TIRÁŽ	54

Abstrakty

JUDr. Katarína Maisnerová

Jak rozhodovat o nákladech exekuce – pětibodový test

Exekutorský tarif je nepředvídatelně „ohýbán“ judikaturou. Domnívám se, že je to v důsledku toho, že Ministerstvo spravedlnosti dosud dostatečně nereflektovalo principy a zásady vyslovené Ústavním soudem v oblasti nákladů exekuce, zejména v otázkách zohlednění náročnosti a namáhavosti provádění jednotlivých řízení. Exekuční soudy aplikují principy a zásady vyslovené Ústavním soudem izolovaně a vytržené z kontextu. Následující řádky umožňují aplikaci exekutorského tarifu ústavně konformním způsobem v duchu zásad a rozhodnutí Ústavního soudu, který se k „nešťastné“ formulaci exekutorského tarifu vyjádřil již téměř před více než 20 lety. Pětibodový test přináší komplexní metodiku, která by měla umožnit sjednocení postupu jak soudních exekutorů, tak exekučních soudů ústavně konformním způsobem.

str. 11

JUDr. Roman Chaloupka, Ph.D.

Mobiliární exekuce ve světle slovenské právní úpravy – komparační studie s českou právní úpravou

Předkládaný článek analyzuje právní aspekty exekuce jednoho ze způsobů provedení exekuce – a to exekuce prodejem movitých věcí v právních řádech obou států. Článek je strukturován do několika částí, počínaje obecným pojednáním o předmětu mobiliární exekuce. V další části jsou rozebrána specifika tuzemské právní úpravy v oblasti mobiliární exekuce, včetně demonstrativního výčtu movitých věcí z exekuce vyloučených. Následující část je věnována právní problematice mobiliární exekuce dle slovenských právních předpisů, včetně komparace s právní úpravou v České republice. Závěrem je provedeno celkové zhodnocení porovnávaných právních úprav, včetně několika úvah de lege ferenda.

str. 19

JUDr. Bc. Jiří Štumar

Předmět mobiliární exekuce v České republice a na Slovensku

V článku předně představuji právní úpravu mobiliární exekuce platnou na území České republiky a exekuční řízení jako takové. V další části článku porovnávám právní úpravu mobiliární exekuce platnou pro Českou republiku s právní úpravou platnou pro Slovenskou republiku a její průběh v obou zemích.

str. 19

Mgr. Daniela Zemanová

Rozhovor s Mgr. Danielou Zemanovou, soudkyní Ústavního soudu ČR

Mgr. Daniela Zemanová
soudkyně Ústavního soudu ČR

Nejprve bych vám rád upřímně a srdečně pogrataloval ke jmenování ústavní soudkyní. Pro většinu právníků je to splněný sen a dovršení kariéry. Přála jste si sama stát se ústavní soudkyní, nebo pro vás byla nominace překvapením?

Děkuji vám! Funkce ústavní soudkyně je velká čest a já si možnosti vykonávat tuto nádhernou práci nesmírně vážím. S touto změnou jsem měla spojeno velké množství různorodých pocitů, které

nelze jednoduše popsat. V relativně nedávné době jsem ohledně své pracovní činnosti učinila důležitá rozhodnutí – v roce 2018 jsem opustila Nejvyšší správní soud a Brno jakožto hlavní justiční město a vydala jsem se se zastávkou v Praze směrem na sever s tím, že jsem změnila specializaci a působila jsem u odvolacího úseku krajského soudu, se zaměřením na občanské právo a na ochranu práv nezletilých dětí. Od roku 2021 jsem byla místopředsedkyní pro pobočku krajského soudu. Takže nominace mě zastihla ve fázi, kdy jsem se soustředila na to, abych obstála i v jiných oblastech a rolích, než na které jsem byla předtím téměř 20 let zvyklá. Byla jsem velmi poctěna, ale nebylo pro mě lehké narychlo odcházet z prostředí, ve kterém jsem měla a chtěla ledacos dokončit. Nebylo by tedy upřímně říci, že jsem o působení na Ústavním soudu vždy snila a snažila se toho dosáhnout. Ale když jsem se rozhodovala už o konkrétní možnosti, byla jsem rozhodnuta rychle.

Začátky na kterémkoli soudě jsou vždy náročné. Jak se s novou funkcí, lidmi a zázeminím sžíváte vy? Překvapilo vás něco, ať již mile nebo nemile?

Máte naprostou pravdu, začátky jsou náročné. Měla jsem tu výhodu, že jsem je v posledních letech zažívala několikrát. Takže jsem měla v živé paměti, že mám být trpělivá, většina věcí, které se zpočátku vzpírají, se časem poddají. S lidmi a prostředím jsem se „sžila“ relativně rychle. Lidé na ÚS jsou vstřícní profesionálové a soudce má z jejich strany zajištěné perfektní zázemí pro práci. Seznamování s prací soudkyně Ústavního soudu

je samozřejmě dlouhodobý proces. Ale žádná velká překvapení nenastala.

Jak se vám po tolika letech vracelo zpět do centra českého soudnictví a co na to říkala vaše rodina? Já mám Brno ráda, pracovní návrat sem je pro mě příjemný. Ale samozřejmě je komplikace, pokud je to více než 300 kilometrů od mých nejbližších. Rodina to vzala statečně, vyjádřila mi podporu a pochopení.

Můžete nám něco říct o vašem senátu a týmu?

Po nástupu jsem byla zařazena do třetího senátu, ale už v srpnu z něho odešel Ludvík David, kterému skončilo funkční období, a od té doby jsme s Jiřím Zemánkem v neúplném složení. Třetí soudce je zástupce určený podle pravidel rozvrhu práce, do konce listopadu to byl Radovan Suchánek, nyní je to Veronika Křestanová. Od ledna příštího roku bude senát složený opět jinak. Stabilnější je tým asistentů, jsou skvělí a od začátku jsou pro mě velkou oporou. Soudci Ústavního soudu nemají žádnou specializaci, rozhodují věci ze všech oblastí práva. Je pro mě tedy velmi důležité, abych zejména v oblastech, které jsem nikdy nesoudila, měla k dispozici odborníky, na jejichž názor a vysvětlení se mohu spolehnout.

Mezi stávajícími členy Ústavního soudu jsou osobnosti, s nimiž jste již dříve pracovala, například s Josefem Baxou či Vojtěchem Šimíčkem, nebo které znáte z dob svého působení v Soudcovské unii, například Tomáše Lichovníka a Jaromíra Jirsu. Usnadnilo vám to nějakým způsobem nástup na Ústavní soud?

Určitě ano. V časech velkých změn se hodí mít aspoň občas známou půdu pod nohama.

Co pro vás znamená být ústavní soudkyní? A jakou ústavní soudkyní byste chtěla být?

To je výborná otázka, přemýšlím o ní od prvního dne, kdy jsem se o své nominaci dozvěděla. A rozumím tomu, že vzhledem k důležitosti činnosti každého ze soudců Ústavního soudu tyto otázky

legitimně zajímají odbornou i laickou veřejnost nebo představitele státní moci. Ale nemám ráda velká slova, která nemohu podložit něčím konkrétním. Zatím tedy odkazuji na způsob, kterým jsem vykonávala funkci soudkyně dosud. Uvědomuji si, že působení na vrcholu soudní soustavy vyžaduje velkou míru odpovědnosti a disciplíny, ale stejnou míru odvahy. S každým dalším rokem stráveným v soudnictví cítím nutnost větší srozumitelnosti a schopnosti přiměřené empatie ze strany soudců – a vyžaduji ji od sebe. A pak už jen přibližně stovka dalších vlastních požadavků...

Do jaké míry se dají na Ústavním soudě zúročit vaše zkušenosti z Nejvyššího správního soudu či soudů nižších instancí, u nichž jste působila? Liší se hodně způsob přemýšlení a rozhodování o kauzách na Ústavním soudě?

Zkušenosti z činnosti u Nejvyššího správního soudu nebo u odvolacích soudů se mi velmi hodí při rozhodování o ústavních stížnostech. Tyto stížnosti směřují v naprosté většině proti soudním rozhodnutím, je tedy velkou výhodou, pokud znáte proces přijímání rozhodnutí. V mnoha případech umím odhadnout, jaká dilemata soud ve věci mohl řešit, aniž jsou popsána v odůvodnění. U plenárních zasedání se mi hodí komunikační zkušenosti z pléna Nejvyššího správního soudu. Jsem na začátku svého působení, takže si nedovolím nyní hodnotit všechny odlišnosti způsobu přemýšlení a rozhodování. Určitě lze popsat mnoho rozdílů, ale v podstatě jde o stanovení správných kritérií, na jejichž základě rozhodujete, a o tom, jaká v případě jejich kolize upřednostníte. U soudů nižších stupňů jsou tato kritéria zaměřena víc individuálně, čím vyšší stupeň soudu, tím větší šíří hledisek by měl obsáhnout. V řízení o ústavní stížnosti je třeba vždy ochránit subjektivní práva stěžovatelů, ale s vědomím širokého působení rozhodovací praxe Ústavního soudu. Nejde jen o autoritativní závaznost, ale i o precedenční vliv na instituce, na společnost. U plenárních věcí se jedná o zásadní věci, které ovlivňují většinou život velké části společnosti. Proto je u nich nezbytné mimo odborné argumentace nastudovat a znát souvislosti, rozhodovat s vědomím všech možných důsledků.

Jedním z velkých témat, kterým se věnujete, je soudcovská etika. Nakolik ovlivňuje vaši rozhodovací praxi a vaše nahlížení na soudce, jejichž rozhodnutí na Ústavním soudě přezkoumáváte?

Ano, považuji etický rozměr činnosti soudce za velmi důležitý. Není jediný, ale je jedním ze zásadních. Snažím se, abych etické křížovky nepřehlížela, ale nalézala, pojmenovávala je a řešila. Za situace, kdy ústavní soudce rozhoduje ve všech právních oblastech a o různých politických, ale i společenských otázkách, dostává se častěji do střetu s vlastní zkušeností s přezkoumávanými jevy. To zvyšuje tlak na jeho odbornost, ale zejména na morální odpovědnost rozhodovat i v těchto věcech nezávisle.

V nahlížení na soudce, jejichž rozhodnutí přezkoumávám, se s mým nástupem na Ústavní soud nic podstatného nezměnilo. Etické jednání soudců se při přezkumu jimi vydaných rozhodnutí zkoumá jen zcela výjimečně. Pokud by soudce postupoval hrubě nebo pravidelně v rozporu s etickými zásadami, je namístě to řešit vhodnými prostředky ze strany vedení soudu, v krajních případech v kárném řízení.

Exekuční řízení je především v posledních několika letech ovlivněno nekvalitní legislativou, například v podobě tzv. Milostivých let, zastavování bezvýsledných a bagatelních exekucí a dalších. V důsledku toho nyní máme hmotněprávní úpravu nejen v procesním předpisu, ale dokonce v jeho přechodných ustanoveních. Jakou roli by měl Ústavní soud mít při přezkumu takových právních předpisů? Měl by se zabývat i o technické zpracování, které samo mnohdy přináší výkladové problémy a nejednoznačnost na hraně ústavnosti?

Konkrétně se samozřejmě nemohu a nebudu vyjadřovat, ale obecně je zřejmé, že pokud Ústavní soud při abstraktní i konkrétní kontrole dojde k závěru, že určitý jev poškozuje nebo může poškodit ústavně zaručená práva v určité intenzitě, pak je to zásadně důvod k jeho zásahu. Z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že se k otázkám exe-

kučního řízení vyjadřuje, stanovuje meze, pokud jsou k tomu v dané věci splněny podmínky.

Soudní exekutoři v Evropě mohou provádět mnoho dalších činností kromě vymáhání exekučních titulů. Často se věnují doručování písemností pro soudy, předexekučnímu vymáhání či vydávají exekuční tituly v nesporných věcech. Spatřujete v tuzemských podmínkách potenciál pro rozvoj těchto činností soudních exekutorů?

Já osobně rozvoj potenciálu soudních exekutorů podporuji. Vnímám však určitou averzi vůči rozšiřování jejich působení, politickou i společenskou. Vysvětlují si ji nedůvěrou pocházející z období, kdy určitá skupina soudních exekutorů své postavení zneužívala. Toto období je však minulostí, vedení Exekutorské komory se od té doby několikrát obnovilo a logicky se změnilo i obsazení exekutorských úřadů. Určitě máme v oblasti exekutorů i exekučního řízení mnoho problémů, o nichž bychom měli diskutovat a řešit je, aby se tato nedůvěra otupovala, a naopak vzrůstalo vědomí, že exekutoři jsou důležitá a zodpovědná profese a funkční exekuční řízení je pro společnost důležité. Zatím ale podle mého názoru namísto diskusí tohoto typu probíhá spíše „krizová“ komunikace, ve které soudní exekutoři brání své pozice a státní instituce nebo jiné subjekty na ně útočí. Já osobně nemohu ve většině případů posoudit, která strana je v právu, kdo „si začal“ a kdo negativní situaci zavinil větší měrou. Ale za situace, kdy stát nezpochybňuje, že soudní exekutory potřebuje, měl by srozumitelně rozptýlit pochybnosti, které vznášejí soudní exekutoři, tj. že ekonomické a právní podmínky výkonu funkce soudního exekutora dávají možnost pro odborný a kvalitní výkon této činnosti. Nevím, jestli jsem příliš neodbočila z vaší otázky, ale toto vše mě napadá jako podstatné k otázce, zda a jak rozšiřovat a rozvíjet činnost soudních exekutorů.

V poslední době se díky Sjezdu českých právníků významně rozvíjí spolupráce mezi jednotlivými právníckými stavy. Spatřujete nějaké limity, kam až by taková spolupráce měla, či již neměla zasahovat? Soudcovská unie i Exekutorská komora

jsou aktivními partnery této spolupráce, jak se vám spolupracuje se stávajícím vedením Exekutorské komory ČR?

Ke spolupráci právnických profesí lze napsat mnoho, velká část vět zní jako fráze a klišé. V minulosti jsem se tomuto tématu věnovala, už jsem k němu mnoho řekla a napsala a nechci se opakovat ani rozšiřovat sbírku floskulí na toto téma. Omezím se tedy na to, že bez spolupráce právnických profesí může každá z nich působit, ale hůře. Limity tvoří zejména slušnost a zodpovědnost. I po odchodu z čela Soudcovské unie jsem zůstala členkou výkonného výboru Právnického sjezdu, z čehož je zjevné, že této myšlence věřím a spolupráci s vedeními jednotlivých profesí, včetně Exekutorské komory, považuji nejen za smysluplnou, ale i přijemnou.

Práce není všechno a vím, že jste se vždy ráda věnovala outdoorovým aktivitám. Podařilo se vám, navzdory pracovnímu vytížení, v poslední době vyrazit na nějaké zajímavé místo nebo vyzkoušet nové sporty?

Cestuji stále velmi ráda, v posledních dvou letech se mi poštěstilo navštívit Havaj a Nový Zéland, byla jsem z obou míst nadšená. Nové sporty nezkouším, jsem ráda, že občas zvládnou provozovat ty staré.

Zbývá vám při tom všem ještě čas na rodinu?

Ten je pro mě nesmírně důležitý, takže si ho vytvářím. Není to jednoduché, ale pro mě nezbytné.

Mgr. Daniela Zemanová
soudkyně Ústavního soudu ČR

JUDr. Katarína Maisnerová

advokátka, doktorandka, katedra občanského práva, Fakulta právnická ZČU

Jak rozhodovat o nákladech exekuce – pětibodový test

Náklady exekuce, téma, které se táhne exekuční praxí jako červená nit. Turbulentní legislativa doprovázená pestrou, často rozporuplnou rozhodovací praxí ústí dokonce v řadu kárných žalob a následných rozhodnutí.

Následující řádky jistě nejsou něčím zásadně novým. Spíše se níže snažím přinést sumarizovaný postup, jak se ve stávající legislativní džungli dobře zorientovat.

Na základě své dosavadní praxe jsem sestavila pětibodový test, jehož aplikace v praxi usnadní rozhodování o nákladech exekuce jak soudním exekutorům, tak soudcům. Pokud tedy soudce, nebo soudní exekutor má rozhodovat o nákladech exekuce, je třeba udělat tento pětibodový test:

První bod – test časový

Druhý bod – test fázový

Třetí bod – test nákladový

Čtvrtý bod – test zavinění

Pátý bod – test vhodnosti a přiměřenosti.

Test časový

Prvním krokem při rozhodování o nákladech exekuce je provedení takzvaného „časového testu“. Nejedná se při tom o nic jiného než o rozhodnutí, jakou právní úpravu na rozhodování o nákladech exekuce v daném konkrétním případě použijí. V daném případě jsou pak rozhodující tyto informace:

1. Kdy bylo dané exekuční řízení zahájeno.
2. Kdy nastala podstatná okolnost pro rozhodnutí o nákladech exekuce:
  - a. splnění vymáhané povinnosti nebo její části,

- b. zjištění podstatné pro rozhodnutí (promlčení, zánik závazku, nemožnost plnění, případně jiná okolnost – například splnění podmínek pro tzv. Milostivá léta...).

V rámci časového testu jde o výběr správné právní úpravy. Postupujeme dle textu příslušného předpisu, případně jeho přechodných ustanovení.

Test fázový

Po provedení testu časového je třeba provést test druhý, fázový.

Jedná se o posouzení, do jaké „fáze“ se prozatím exekuční řízení dostalo.

Rozlišujeme pro tyto účely tyto fáze exekučního řízení:

1. Fáze před doručením výzvy k „dobrovolnému“ plnění:
  - a. Fáze počíná běžet podáním exekučního návrhu (nebo návrhu na nařízení exekuce), tj. zahájením exekučního řízení.
  - b. Fáze trvá až do okamžiku, než je povinnému doručena spolu s dalšími dokumenty (dle § 44 e. ř.) „Výzva k dobrovolnému plnění“ (dle § 46 odst. 4 e. ř.)
  - c. V této fázi již samozřejmě soudnímu exekutorovi i oprávněnému vznikají náklady. Soudní exekutor činí kroky směřující ke zjištění majetkových poměrů povinného, což se bez zcela jistě vynaložených nákladů neobejde. Obecně však lze říci, že v této fázi se obvykle jedná spíše o náklady spojené s administrativní činností.

Není však vyloučeno, aby již v této fázi soudní exekutor vydával exekuční příka-

- zy postihující majetek povinného¹. Rozsah a úsilí (jakož i náklady z toho vyplývající) jsou však vázány na charakter vymáhané povinnosti. Stejně tak je tomu v případě nákladů, které v této fázi vynakládá oprávněný. Zatímco v případě vymáhání peněžité pohledávky se jeho náklady obvykle omezí na náklady spojené s podáním exekučního návrhu, v případě že vymáhaná povinnost bude spočívat ve vyklizení povinného do náhradního obydlí, které je oprávněný povinen zajistit, již v této fázi oprávněnému vznikají náklady řádově vyšší².
2. Fáze od doručení výzvy k dobrovolnému plnění až do uplynutí lhůty v této výzvě soudním exekutorem stanovené:
    - a. V této fázi by soudní exekutor, stejně jako oprávněný, je-li to možné vzhledem ke specifickým daného případu, neměli exekuční náklady výrazně zvyšovat. Jedná se o fázi, kdy by měl mít povinný možnost exekuci „dobrovolně“ uhradit.
    - b. Specifika této fáze jsou také zohledněna v rámci exekučního tarifu, kdy je povinný, co se týče nákladů v rámci exekučního řízení, zvýhodněn, respektive odměněn, a tím pozitivně motivován k úhradě v této fázi.
    - c. V rámci této fáze má povinný možnost podat návrh na zastavení exekuce.
    - d. Zcela specifická je pochopitelně situace předjímaná § 54 odst. 6 e. ř. Pokud je exekuce odložena, měl by soudní exekutor po zamítnutí návrhu na zastavení „přeskočit“ vymáhací fázi a použít složenou jistotu na úhradu pohledávky i nákladů exekučního řízení.³
  3. Fáze vymáhací:
    - a. Jedná se o fázi, kdy uplyne lhůta stanovená ve výzvě k dobrovolnému plnění, a nastane okamžik takzvané doložky provedení exekuce (nebo právní moci usnesení o nařízení exekuce). Fáze vymáhací zahrnuje jednak postihování majetkových hodnot

¹ Výzvu k „dobrovolnému“ splnění vymáhané povinnosti musí exekutor zaslat povinnému spolu s exekučním návrhem a s vyzněním o zahájení exekuce nejpozději spolu s prvním exekučním příkazem (§ 44 odst. 1). Fakt nedoručení řádné výzvy podle § 46 odst. 6 povede ke krácení odměny exekutora a nákladů oprávněného podle § 13 odst. 3 a § 11 odst. 1 ex. řádu (tedy jako by povinný plnil ve lhůtě stanovené ve výzvě k dobrovolnému splnění), jestliže povinný sám od sebe nebo prostřednictvím třetí osoby splní svoji povinnost v přiměřeně době ode dne doručení prvního exekučního příkazu. Exekutor totiž nemůže mít prospěch z vlastního procesního pochybení. Totéž platí v případě, že exekutor povinnému nedoručil exekuční návrh nebo vyznění o zahájení exekuce, a povinný z toho důvodu nemusel získat představu, co a jak má „dobrovolně“ plnit, nebo tehdy, když exekutor ve výzvě neuvede lhůtu k dobrovolnému plnění nebo uvede kratší než zákonnou lhůtu. SVOBODA, K. § 87 [Pojem nákladů exekuce]. In: SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 839, marg. č. 7.

² Nálezem Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12(116/2013 Sb.), byla zrušena tzv. příslušková vyhláška č. 484/2000 Sb., stanovující odměnu za jednotlivé fáze exekuce. Odměna za zastupování oprávněného advokátem je proto nadále určována podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a její výše je počítána podle počtu jednotlivých úkonů a výše vymáhané pohledávky či charakteru vymáhané povinnosti. Při zastupování účastníka v exekučním řízení tak advokátovi náleží mimosmluvní odměna určená podle § 7 až 9 AT ve výši jedné poloviny za každý úkon právní služby, a to za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, za sepsání návrhu na zahájení řízení, vyjádření k návrhu, zastupování při jednání a sepsání odvolání proti rozhodnutí [§ 11 odst. 2 písm. e) AT]. Ve smyslu tohoto ustanovení je třeba za návrh na zahájení řízení považovat nejenom exekuční návrh, ale i návrh na odklad či zastavení exekuce. Podle § 14b odst. 2 AT je-li vymáháno peněžité plnění a tarifní hodnota nepřevyšuje 50 000 Kč, činí pro účely stanovení náhrady nákladů řízení sazba odměny za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a za sepsání návrhu na zahájení řízení 100 Kč za každý z těchto úkonů. KASÍKOVÁ, M. § 87 [Náklady oprávněného a náklady exekuce]. In: KASÍKOVÁ, M., JIRMANOVÁ, M., HUBÁČEK, J., PLÁŠIL, V., ŠIMKA, K., KUČERA, Z., NEKOLA, V. *Exekuční řád*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 721–722, marg. č. 17.

³ Zákon výslovně nepočítá s tím, že by exekutor měl právo uložit povinnému složení doplatku jistoty, jestliže se po povolení odkladu zvýší náklady exekuce či náklady oprávněného, případně dojde k navýšení příslušenství z exekučního titulu (například úroku, úroku z prodlení z peněz uložených povinnému k zaplacení v rozsudku). Mlčení zákona nelze vyložit jinak, než že exekutor tuto možnost nemá. Nicméně z podstaty § 54 odst. 6 plyne, že k odkladu exekuce podle tohoto ustanovení dochází jen v rozsahu složení jistoty. Opačný výklad by šel nepřiměřeně k tíži oprávněného a nákladů exekuce. Jestliže tedy je třeba v době trvání odkladu jistotu doplnit, exekutor může exekučními příkazy obstatit majetek povinného, kterého je třeba k uspokojení v mezidobí vzniklých nákladů exekuce, nákladů oprávněného a případného příslušenství uloženého povinnému exekučním titulem, které není kryto jistotou. Povinný může zareagovat tak, že podá návrh na odklad i pro tyto v mezidobí vzniklé „nadčástky“ a zároveň doplní jistotu. (SVOBODA, K. § 54 [Odklad exekuce]. In: SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 393, marg. č. 33.)

povinného prostřednictvím exekučních příkazů, dále pak jejich realizaci, tedy zasílání vyzoomění o právní moci dotčeným subjektům. Fázi vymáhací lze pro účely 5bodového testu rozdělit na dvě skupiny:

i. Fáze vymáhací prvního stupně

Zahrnuje zejména realizaci exekučních příkazů příkázáním pohledávky, srážkami ze mzdy a jiných příjmů. Realizací přitom rozumíme skutečnost, že exekuční příkaz je způsobilým rozhodnutím pro faktické provedení povinnosti tímto exekučním příkazem stanovené poddlužníku povinného. Jedná se tedy o pravomocný a bezvadný exekuční příkaz.

ii. Fáze vymáhací druhého stupně

Zahrnuje realizaci exekučních příkazů, které jsou již spojeny s větším a procesně komplikovanějším zásahem do majetkové sféry povinného. Jedná se zejména o prodej nemovitostí, správy nebo prodeje závodu, prodeje movitých věcí. Vzhledem ke komplikovanosti a časové náročnosti je tato realizace

pochopitelně spojena s vyššími náklady (cestovné, znalecké posudky, skladné apod.)

Test nákladový

Třetí test se zaměřuje na posouzení samotných nákladů. Jedná se zejména o výpočet odměny soudního exekutora⁴ a stanovení náhrady účelně⁵ vynaložených hotových výdajů⁶. Přesná kvantifikace hotových výdajů, jako jsou znalecké posudky⁷ či jiné poplatky spojené s prováděním exekučního řízení, je klíčovým prvkem pro objektivní stanovení nákladů exekučního řízení. V této chvíli si soudní exekutor zvolí, zda v daném případě uplatní tzv. „paušál“, nebo zda jednotlivé položky nákladů v daném případě vyčíslí a uplatní jednotlivě. Stejně tak posoudí náklady uplatněné účastníky řízení, případně třetích osob. V nákladovém testu také zohlední skutečnost, zda je on sám, případně všichni, kdo v řízení náklady uplatnili, plátcem DPH⁸.

⁴ Odměna za výkon exekuční činnosti (§ 5–12). Vyhláška č. 330/2001 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, správce obchodního závodu, správce nemovité věci a plátce mzdy nebo jiného příjmu a o podmínkách pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou soudním exekutorem (exekutorský tarif), hlava I.

⁵ Účelně vynaloženými výdaji jsou exekutorem skutečně vydané peníze nebo právním předpisem vyčíslené ztráty (například náhrada za ztrátu času), kterých bylo nezbytně třeba, aby se zajistil plynulý průběh exekuce. Za neúčelné je třeba pokládat i takové náklady exekuce, které vznikly proto, že exekutor jednal v rozporu s procesními předpisy. Například jestliže exekutor v exekučním řízení činil úkony směřující k bezprostřednímu provedení exekuce v době, kdy trvaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení na majetek povinného (dlužníka), včetně vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce, šlo o protiprávní činnost soudního exekutora [o činnost porušující zákaz plynoucí z § 109 odst. 1 písm. c) InsZ], od které se žádné úvahy o odměně soudního exekutora nemohou odvíjet. To samozřejmě platí i o nákladech, jež soudní exekutor měl s takovou činností (srov. NS 29 Ocdo 4/2015). Výše uvedené platí i pro náklady oprávněného, které lze rovněž přímo v exekuci vymoci jen tehdy, jsou-li účelně vynaložené. Není-li tomu tak a exekutor je v příkazu k úhradě nákladů exekuce přesto uloží povinnému k zaplacení, má povinný právo bránit se námitkou proti příkazu k úhradě nákladů exekuce (§ 88 odst. 3). K účelnosti nákladů účastníků viz níže v § 87. SVOBODA, K. § 87 [Pojem nákladů exekuce]. In: SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 844–845, marg. č. 28.

⁶ Náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času a náhrada za doručení písemností (§ 13–15) vyhláška č. 330/2001 Sb. Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, správce obchodního závodu, správce nemovité věci a plátce mzdy nebo jiného příjmu a o podmínkách pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou soudním exekutorem (exekutorský tarif), hlava II.

⁷ Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění vyhlášky č. 11/1985 Sb., vyhlášky č. 184/1990 Sb., vyhlášky č. 77/1993 Sb. a vyhlášky č. 432/2002 Sb.

⁸ Daň z přidané hodnoty se tedy vypočte z celkové částky nákladů exekuce základní procentní sazbou 21 % (§ 47 DPH). Na podporu názoru, že základ daně zahrnuje nejen odměnu, ale i veškeré náhrady, lze odkázat na znění § 137 odst. 3 o. s. ř. po novele provedené zákonem č. 237/2004 Sb., podle kterého i při rozhodování soudu o nákladech právního zástupce v občanském soudním řízení je DPH vypočítávána z odměny a všech náhrad náležejících advokátovi. Za den uskutečnění zdanitelného plnění je třeba považovat den právní moci příkazu k úhradě nákladů exekuce anebo den právní moci výroku soudu, kterým byly náklady exekutora určeny. KASÍKOVÁ, M. § 87 [Náklady oprávněného a náklady exekuce]. In: KASÍKOVÁ, M., JIRMANOVÁ, M., HUBÁČEK, J., PLÁŠIL, V., ŠIMKA, K., KUČERA, Z., NEKOLA, V. *Exekuční řád*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 721, marg. č. 15.

Test zavinění

Tento test se soustředí na to, kdo v dané situaci, kdy je rozhodováno o nákladech exekuce zavinil, že předmětné náklady musely být soudním exekutorem či jinými osobami skutečně vynaloženy v rámci daného exekučního řízení. Test zavinění zohledňuje specifika daného případu. Je třeba jej aplikovat v kontextu a ve smyslu shora uvedených prvních třech bodů pětibodového testu. Zde je třeba zdůraznit, že test zavinění je třeba učinit pro každou fázi exekučního řízení zvlášť. Je totiž třeba zohlednit časový vývoj a chování účastníků v průběhu řízení. I přes skutečnost, že řízení nakonec může skončit v důsledku návrhu na zastavení podaného oprávněným, nelze mechanicky přistoupit k tomu, že veškeré náklady nese pouze oprávněný. Stejně tak nelze mechanicky přistoupit k tomu, že povinný nese vždy veškeré náklady exekučního řízení. Pokud například oprávněný svým chováním řízení prodlužoval či zvyšoval náklady, je třeba v rámci tohoto testování jeho chování zohlednit. Každá kauza je svým způsobem jedinečná, a právě to je třeba do rozhodování o nákladech exekuce promítnout.

Test přiměřenosti a vhodnosti

Pátý test reflektuje otázku, zda jsou vynaložené náklady vzhledem k výši pohledávky a celkovým okolnostem přiměřené a vhodné.

Test přiměřenosti a vhodnosti je závěrečným bodem celého pětibodového testu. Poté, co jsou provedeny všechny shora uvedené testy (body), je třeba učinit závěrečné hodnocení, zda je výsledek (výše nákladů) přiměřená okolnostem konkrétní-

ho případu a zda je vhodný, a přiměřený.

Závěrečný test umožňuje zohlednit zcela mimořádné okolnosti případu, které se neuplatnily v žádném shora uvedeném bodě.

Při takovém zhodnocení je třeba vzít v úvahu zejména tyto skutečnosti:

1. Jak sám oprávněný/povinný postupoval v exekučním řízení:
  - a. například zda byl oprávněný nebo povinný v rámci řízení zcela pasivní, nereagoval na výzvy, exekuční řízení prodlužoval,
  - b. zda byli účastníci naopak nad míru očekávanou aktivní způsobem, který nesl známky svévole či msty (nesmyslné insolvenční návrhy, nesmyslné požadavky účastníků, zatajování skutečností a majetku apod.).
2. Jak soudní exekutor postupoval v rámci exekučního řízení:
  - a. vhodnost a přiměřenost postupu (správná a přiměřená volba jednotlivých úkonů),
  - b. šetření práv účastníků (preciznost a pečlivost provádění jednotlivých úkonů).
3. Zda existují okolnosti hodné zřetele, které by v celém kontextu mohly ovlivnit rozhodování o nákladech exekučního řízení:
  - a. Jedná se zejména o zcela mimořádné životní situace, které mění celý „exekuční příběh“ natolik, že by jinak zcela správné rozhodnutí o nákladech exekuce, které jinak prošlo výše naznačeným pětibodovým testováním, bylo ve svém důsledku zjevně nespravedlivé. Zde ovšem zdůrazňuji, že uplatnění tohoto posledního bodu je skutečně zcela výjimečnou pojistkou pro zachování jakéhosi vyváženého spravedlivého přístupu a mělo by jej být

užíváno příslovečně „jako šafránu“. Nemělo by se jednat o korektiv užívaný běžně⁹.

Při aplikaci shora naznačeného postupu je třeba postupovat chronologicky, tedy od bodu jedna do bodu pět. Důvody, proč apeluji na chronologické použití tohoto testu, jsou zřejmé. V první řadě je třeba určit aplikovatelnou právní úpravu, tu poté

dle naznačených postupů aplikovat na konkrétní případ a až v závěru, tedy na samém konci, hodnotit specifika případu a hodnotit, zda se jedná o výjimečný případ, kdy aplikace dle stávající právní úpravy by byla zjevně nepřiměřená. Doufám, že shora naznačený text vnese do problematiky trochu tolik potřebného světla na konci tunelu.

---

⁹ Výjimečně je tarifní odměna exekutora natolik neúměrná okolnostem exekuce, že je třeba ji po zvážení všech okolností případu stanovit níže. Úměrnost odměny exekutora je třeba posoudit nejen s ohledem na částku, kterou povinný na exekuční titul po zahájení exekuce uhradil, i vzhledem k činnosti, kterou exekutor v rámci exekučního řízení již vykonal (NS 20 Cdo 3401/2017). K moderaci ET může dojít i v případě, že povinný plnil ve lhůtě stanovené ve výzvě exekutora k „dobrovolnému“ plnění podle § 46 odst. 6 EŘ a už snížená tarifní odměna exekutora (§ 110dst. 1 ET) měla dosáhnout řádově statisíců nebo dokonce milionů korun. Pravidlo, že odměna exekutora je nejen odměnou za prosazení plnění z exekučního titulu (výše tohoto plnění, která byla exekucí zabezpečena, je jistě důležitým bodem úvahy), ale i za konkrétní práci, kterou exekutor musel reálně odvést, je všeobecnou poučkou. Proto se jistě uplatní v případech, kdy exekuce má být skončena nejen do uplynutí lhůty k „dobrovolnému“ plnění podle § 46 odst. 6 o. s. ř., ale v pozdějších fázích exekuce (III. ÚS 2516/14, III. ÚS 3507/13, IV. ÚS 475/09, Pl. ÚS 8/06). SVOBODA, K. § 87 [Pojem nákladů exekuce]. In: SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 841, marg. č. 13–14.

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují 18. ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE

právník roku 2023

Soutěž již tradičně probíhá pod záštitou předsedy vlády ČR a ministra spravedlnosti.

Nominace na ocenění cenou sv. Yva jsou přijímány na webu www.pravnikroku.cz od 30. 9. 2023 do 29. 2. 2024. Zde jsou k dispozici podrobné instrukce k nominacím a nominací formulář. Informace naleznete též na webových stránkách pořadatelů, všech justičních partnerů soutěže a v právnických periodikách. Podrobnosti o prodeji vstupenek na galavečer a zvýhodněném ubytování v Praze hledejte v BA, AD, na webu a sociálních sítích Komory.

Stálé kategorie:

Občanské právo
Trestní právo
Právo IT
Insolvenční právo
Právo duševního vlastnictví

Kategorie se speciálními kritérii:

Talent roku
Pro bono
Právnícká síň slávy

Partneři soutěže:

Soudcovská unie ČR
Notářská komora ČR
Exekutorská komora ČR
Unie státních zástupců ČR
Unie podnikových právníků ČR
Unie obhájců ČR
Jednota českých právníků
Český helsinský výbor

**Galavečer se koná 17. května 2024 v Obecním domě v Praze.
Prodej vstupenek bude zahájen 1. 12. 2023.**

Text: Mgr. Olga Černá, Mgr. Ing. Antonín Toman

Jak si vedl Portál dražeb v roce 2023

Podíl Portálu dražeb na trhu s online dražbami se v letošním roce zdvojnásobil, dražíme 12 % všech online dražeb nemovitostí trhu. Hodnota vydražených nemovitých věcí na Portálu dražeb je srovnatelná s hodnotou na jiných dražebních portálech. A stále rosteme.

Právě to je pro nás znamením, že se Portál dražeb ubírá správným směrem a řeči o tom, že na něj exekutoři vkládají dražby s nízkou hodnotou nebo ty, které se stejně nevydraží, se nezakládají na pravdě. Je samozřejmě jasné, že zajímavá nabídka přiláká větší množství dražitelů, a to zase

vybídne dražebníky ke zveřejňování zajímavých dražeb nebo k samotnému využívání Portálu. Syrová data za letošní rok nám ale ukazují, že tyto spojené nádoby přináší skutečně kvalitní výsledky. Podívejme se na konkrétní data.

Pro srovnání jsme použili data z let 2021, 2022 a z prvních 10 měsíců z roku 2023. Především ve srovnání let 2021 a 2023, byť zde jde o necelý rok, je vidět raketový nárůst Portálu dražeb. Naše cíle a ambice na rok další jsou nemenší, stejně jako podpora dražebníků opět vylepšeným Portálem a ještě výhodnějšími cenami.

Počet vložených dražeb nemovitých věcí

V roce 2023 (do 10. měsíce) bylo na Portál dražeb vloženo více jak 600 dražeb nemovitostí, což představuje zmíněných cca 12 % z celého trhu, který zahrnuje lehce přes 5 000 dražeb.

Zatímco celkový počet dražeb nemovitostí na trhu klesá, v roce 2021 to bylo zhruba 7 000 dražeb, v roce 2022 pak kolem 6 000 dražeb; počet vložených nemovitých dražeb na Portál dražeb naopak stoupá. V roce 2021 a 2022 to bylo kolem 400 dražeb a za letošních pouhých 10 měsíců přes zmíněných 600 dražeb.

Počet vložených dražeb nemovitých věcí	Celý trh	Portál dražeb
2021	7 000	400
2022	6 000	400
2023 (měsíce I-X)	5 000	600

Tabulka 1 - Počet vložených dražeb nemovitých věcí

Nejnižší podání u nemovitých věcí

Celková suma nejnižších podání byla u nemovitých věcí za 1.–10. měsíc roku 2023 na celém trhu v hodnotě téměř 7 000 000 000 Kč, na Portálu dražeb šlo o částku přes 800 000 000 Kč. Oproti roku 2021 se částka na Portálu dražeb více než ztrojnásobila, zatímco na trhu zůstala téměř stejná.

Nejnižší podání u nemovitých věcí	Celý trh	Portál dražeb
2021	6 000 000 000	2 500 000 000
2022	7 500 000 000	500 000 000
2023 (měsíce I-X)	7 000 000 000	800 000 000

Tabulka 2 - Nejnižší podání u nemovitých věcí

Průměrné nejnižší podání na jednu dražbu nemovitých věcí

Průměrné nejnižší podání na jednu dražbu nemovitostí pak roste za poslední tři roky stejně, jako na celém trhu. Zatímco v roce 2021 bylo na trhu průměrné nejnižší podání téměř 900 000 Kč na dražbu, na Portálu dražeb to byla částka lehce přes 700 000 Kč. V roce 2022 jsme trh dokonce překonali, průměrné nejnižší podání se rovnalo mírně přes 1 200 000 Kč, na Portálu dražeb to byla hodnota 1 500 000 Kč. Nad úroveň trhu se Portál dražeb drží i v roce 2023 s částkou kolem 1 300 000 Kč, zatímco průměr trhu se pohybuje kolem 1 200 000 Kč.

Průměrné nejnižší podání na jednu dražbu NV	Celý trh	Portál dražeb
2021	900 000 Kč	700 000 Kč
2022	1 200 000 Kč	1 500 000 Kč
2023 (měsíce I-X)	1 200 000 Kč	1 300 000 Kč

Tabulka 3 - Průměrné nejnižší podání na jednu dražbu nemovitých věcí

Porovnání poplatků za dražby

Portál dražeb neustále zlepšujeme na základě podnětů exekutorů. Tím, že je vytvořený speciálně pro jejich potřeby, je velmi flexibilní a zároveň za nejvýhodnější cenu ve srovnání s jinými dražebními portály. Pro konkrétní příklad jsme pro vás porovnali ceny Portálu dražeb s jiným významným dražebním portálem na trhu.

Portál dražeb počítá poplatky z nejnižšího podání, zatímco srovnávaný portál inkasuje z podání nejvyššího, což je na trhu běžnější. Naše filozofie ale je nepenalizovat exekutory za dobře vydražené předměty.

Podíváme-li se na konkrétní příklad dražby například nemovitosti s nejnižším podáním za 990 000 Kč a vydražené za 1 500 000 Kč, s 30denní inzercí na Sreality a Reality.iDnes a administrativní pomocí za vložení do systému, zjistíme, že taková dražba vyjde dražebníka na Portálu dražeb na 1 390 Kč, zatímco na srovnávacím dražebním portálu na 3 250 Kč.

U drobnějších dražeb, například u dražby auta, to pak může vypadat takto. Nejnižší podání za dražený vůz je 60 000 Kč, vydraží se za 90 000 Kč. Přičteme měsíční inzerci a administrativní pomoc. Na Portálu dražeb budou poplatky v celkové výši 740 Kč, na srovnávacím portálu 850 Kč.

Srovnávací dražební portál		PORTÁL DRAŽEB 		
NEJVYŠŠÍ podání		NEJNIŽŠÍ podání		Cena s 30denní inzercí na Sreality + Reality.iDnes vč. poplatku za vložení do systému
Do 30 K	200 Kč			
Do 300 K	850 Kč	Do 150 K	150 Kč	740 Kč
Do 1 M	2 600 Kč	Do 1 M	800 Kč	1 390 Kč
Do 3 M	3 250 Kč	Nad 1 M	1 200 Kč	1 790 Kč
Do 10 M	4 300 Kč			
Nad 10 M	5 300 Kč			
INZERCE		INZERCE		
V ceně je inzerce na 3 portálech bez specifikace kde a jak dlouho		Inzerce Sreality + Reality.iDnes 30x13 Kč = 390 Kč		
ADMINISTRATIVA		ADMINISTRATIVA		
Zřejmě v ceně poplatku		Vložení do systému = 200 Kč		

Tabulka 4 - Porovnání poplatků za dražby

A novinky, na které se v novém roce můžete těšit? Věříme, že významné ulehčení práce a nákladů bude pevná denní cena inzerce na Sreality ve výši 10 Kč, která nám zároveň umožní zavést individuální fakturaci každé dražby po jejím skončení. Obojí bude platné od 1. března 2024.

PORTÁL DRAŽEB

email: helpdesk@portaldrazeb.cz

tel.: 211 155 321

www.portaldrazeb.cz

JUDr. Roman Chaloupka, Ph.D.
soudní exekutor, Exekutorský úřad Mělník

Mobiliární exekuce ve světle slovenské právní úpravy – komparační studie s českou právní úpravou

Exekuční řízení, potažmo exekuce jako takové nejsou výlučně tématem právním, ale jedná se o celospolečenský fenomén, jenž má přesah do dalších vědeckých disciplín, a který se pořád vyvíjí, ať již z důvodu neustále probíhajících novelizací právních předpisů, či v důsledku vydávání zcela nových zákonů, jejichž cílem je zjednodušení splnění dluhu méně nákladným způsobem. Typickým příkladem v předchozí větě zmiňovaného právního předpisu je právní úprava tzv. Milostivého léta, která byla poměrně čteně prezentována i ze strany masmédií, byť zřejmě neměla takový úspěch, jak tuzemský zákonodárce původně predikoval.

Za dalšího z „hybatelů“ na poli exekucí lze bezesporu označit Ústavní soud České republiky, jehož rozhodovací praxe již nesčetněkrát zasáhla do samotného exekučního řízení, s jistým přesahem do řízení nalézacího.

Nelze opomenout ani fakt, že právní úprava exekučního řízení bývá často i předmětem politických diskuzí a volebních programů a lze tak tvrdit, že úprava práv a povinností účastníků exekučního řízení bývá mnohdy pod tlakem politických stran, podle toho, jaký zastává názor většina elektorátu předmětných stran a hnutí, které jsou zastoupené v kterékoliv z komor Parlamentu České republiky.

Exekuce jakožto procesní postup, který má přímo vést k uspokojení pohledávky oprávněného z pravomocného a vykonatelného exekučního titulu¹, může mít dle recentní právní úpravy mnoho forem. Exekuci lze provést pouze způsoby, které předpokládají (a výslovně upravují) obecně závazné právní předpisy, zejména pak exekuční řád nebo občanský soudní řád; dále se jedná například o právní předpisy, které se tradičně řadí do oblasti práva správního² či daňového³.

V případě exekuce je nutné rozlišovat, zda jde o exekuci na peněžitá nebo nepeněžitá plnění (kterým je například vyklizení nemovité věci, rozdělení společné věci apod). Být nevyházím z žádné oficiálně publikované statistiky, dovoluji si s ohledem na své letité zkušenosti tvrdit, že v právní praxi se převážně setkáváme s exekucemi na peněžitá plnění.

Předmětem článku je předložit komparaci vybraných aspektů tuzemské právní úpravy mobiliární exekuce s právní úpravou tohoto způsobu exekuce, která je účinná na území Slovenské republiky.

Co se týče volby zahraniční právní úpravy jakožto předmětu komparace, Slovenskou republiku jsem vybral z důvodu, že mnoho právních norem v obou porovnávaných zemích vychází z obecně závazných právních předpisů, které byly platné

¹ SVOBODA, K. 1. Rozdíl mezi exekucí a exekučním řízením. In: SVOBODA, K. *Exekuční řízení: civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1, marg. č. 1.

² § 103 správní řád.

³ § 177 daňový řád.

a účinné na území tehdejší Československé republiky. Cílem tohoto článku je ukázat, nakolik se právní úprava shodného způsobu provedení exekuce v obou porovnávaných státech ve vybraných aspektech liší, a zda i více než 30 let po rozpadu společného soustátí jsou „základní stavební kameny“ mobiliární exekuce v obou komparovaných právních úpravách shodné či nikoliv.

Pokud se jedná o právní předpisy, které jsou předmětem komparace, pak se jedná zejména o Zákon č. 233/1995 Z. z., Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (dále jen jako „EP“), který je obdobou v tuzemsku platného a účinného exekučního řádu, a dále pak Zákon č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (dále jen jako „CSP“), jenž obsahuje obdobnou právní materii jako občanský soudní řád.

Jak z číselného označení EP vyplývá, tento byl na Slovensku přijat již v roce 1995, přičemž předmětem jeho právní úpravy je postavení a činnost soudních exekutorů, jakožto i exekutorská samospráva. Z uvedeného tedy na první pohled vyplývá, že soudní exekutoři na Slovensku působili mnohem dříve než v České republice, kde zákonodárci přijali právní úpravu, na jejímž základě mohou soudní exekutoři vykonávat svoji činnost, až v roce 2001. Občanský soudní řád (na Slovensku označovaný jako Zákon č. 99/1963, Občiansky súdny poriadok), který je v tuzemsku po nespočtu novelizacích stále účinný, byl na Slovensku účinný do 30. 6. 2016; tento právní předpis jako celek derogoval právě CSP. Stejně jako v tuzemsku byla i na Slovensku dvoukolejnost vykonávacího řízení, neboť bylo možné postupovat jak podle příslušných ustanovení již neúčinného civilního procesního předpisu, tak i podle EP, nicméně v roce 2005 slovenský zákonodárce tento (dle mého názoru nikoliv žádoucí) stav zrušil, s výjimkou vymáhání soudních pohledávek a otázky exekucí ve věci zabezpečení výchovy nezletilých dětí. Bylo

tomu tak mimo jiné z toho důvodu, že postupem doby se ukázalo, že vymahatelnost pohledávek prostřednictvím exekutorů mnohonásobně převýšila vymahatelnost pohledávek soudní cestou;⁴ ostatně tento stav dlouhodobě panuje i v České republice.

S ohledem na to, že téměř většinu agendy exekucí zajišťují na Slovensku soudní exekutoři, obsahuje EP ucelenou právní úpravu exekučního řízení, jakožto i jednotlivých způsobů provedení exekucí, což je výrazný rozdíl oproti tuzemské právní úpravě, ve které je i nadále většina materie týkající se exekučního řízení obsažena v občanském soudním řádu. Osobně mám za to, že slovenská právní úprava exekučního řízení obsažená v EP je pro adresáty právních norem přehlednější a ucelenější a osobně mám za to, že k podobnému kroku v České republice rovněž musí dříve nebo později dojít.

Pokud jde o samotné označení exekučního řízení na Slovensku, pak toto je nazýváno jako „*vykonávacie konanie*“, což je synonymum k sousloví „*exekučné konanie*“. Ostatně i v tuzemsku se toto názvosloví zaměňuje. Podstata tohoto řízení je shodná v obou komparovaných právních úpravách: „*vykonávacie konanie nasleduje v prípade, ak strana, ktorej bola rozhodnutím uložená povinnosť, túto povinnosť nesplní dobrovoľne*“.⁵ Vykonat je možné rozhodnutí a exekuční tituly, kterými je uložena povinnost plnit – tedy něco dát, vykonat, něčeho se zdržet či něco strpět. Exekuci zpravidla (s výjimkami uvedenými výše) provádí soudní exekutor, který postupuje podle příslušných ustanovení EP.

Shodně jako tuzemská právní úprava, i úprava exekučního řízení zakotvená v EP rozlišuje mezi tím, zda na základě exekučního titulu musí povinný splnit peněžité plnění nebo plnění nikoliv finančního charakteru. Mobiliární exekuce, která je literou zákona označována jako „*Exekúcia predajom hnutelných vecí*“,⁶ je typický způsob provedení exekuce na peněžité plnění.

⁴ KOLESÁROVÁ, S. Zrušenie duality. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. Brno: Exekutorská komora České republiky, 2011, roč. 3, č. 7.

⁵ GEŠKOVÁ, K., SMYČKOVÁ, R., ZÁMOŽÍK, J. *Repetitóriium civilného procesného práva*. Bratislava, 2017, s. 24.

⁶ Zákon č. 233/1995 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znění pozdějších předpisů § 114 a násl.

Soudní exekutor může dle svého uvážení užít jakýkoliv zákonem dovolený způsob provedení exekuce; slovenský zákonodárce nestanovil ani žádné pořadí pro použití jednotlivých způsobů exekuce. Stejně jako v tuzemsku, ani soudní exekutor sídlící na území Slovenské republiky není vázaný návrhem oprávněného na užití konkrétního způsobu provedení exekuce. Druhým dechem je však třeba říci, že obdobně jako v České republice, musí být způsob exekuce přiměřený výši pohledávky, která je v exekučním řízení vymáhána: „*Takýmto obmedzením zákon chráni povinného pred vykonaním exekúcie nevhodným spôsobom.*“⁷

kteřé podle zvláštních předpisů exekuci nepodléhají. Obdobně jako tuzemský zákonodárce i právní úprava EP poskytuje zvláštní ochranu jedné skupině povinných, nicméně rozdíl je v tom, že slovenská právní úprava stanovuje závazné pořadí, podle kterého je možné postihnout movité věci povinného podnikatele. Na prvním místě jsou to věci, které neslouží jeho podnikatelské činnosti, na druhém věci, které souvisí s podnikáním, ale bez kterých je podnikání dotčené osoby stále možné a konečně na třetím místě jsou to movitosti, bez kterých není možné podnikat.⁸ Osobně mám za to, že uvedené pořadí je zcela správné a žádoucí, neboť cílem exekuce nemůže být ukončení podnikatelské činnosti povinného, ale naopak úhrada pohledávky oprávněného, a to vhodným způsobem provedení exekuce.

“

Tuzemská právní úprava pak v tomto smyslu více chrání povinného, neboť v době ekonomických krizí je mnohem jednodušší novelizovat podzákonny právní předpis než právní předpis na úrovni zákona

”

Mobiliární exekuce jako taková je komplexně upravena v EP (na rozdíl od roztržité česke právní úpravy do dvou procesních předpisů), a to konkrétně v ustanoveních § 114–§ 130. Zákonodárce zařadil na počátek dílu EP, který je věnován mobiliární exekuci, právní normy týkající se movitostí, které jsou z tohoto způsobu exekuce vyloučeny. Stejně jako v případě tuzemské právní úpravy, důvodem, pro který není možné některé movité věci učinit předmětem mobiliární exekuce, je ochrana povinného.

Podle ustanovení § 114 EP není možné v exekučním řízení postihnout takové movitosti, jejichž prodej je podle speciálních předpisů zakázán nebo

S právě uvedeným souvisí i ustanovení § 115 odst. 3 EP, který ochranu podnikatelských subjektů ještě rozšiřuje: „*z exekúcie sú vylúčené aj veci podnikateľa hospodáriaceho na pôde, ak by ich zexekúvaním bolo ohrozené riadne obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy alebo zachovanie plynulej prevádzky rastlinnej a živočíšnej výroby podľa osobitných predpisov, a chovné zvieratá, tj. dojnice, vysokotelné jalovice, plemenné býky, plemenné prasnice, plemenné kance, bahnice a plemenné barany*“. Je na první pohled zřejmé, že co do ochrany podnikatelských subjektů je tuzemská právní úprava méně detailní, neboť v ustanovení § 322 odst. 3 občanského soudního řádu je toliko uvedeno, že v případě

⁷ FICOVÁ, S. *Exekučné konanie*. Bratislava: C. H. Beck-SK, 2014, s. 37.

⁸ KRAJČO, J. *Exekučný poriadok*. Komentár. Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu. 1. vydání. Bratislava: EUROUNION, 2011, s. 360–361.

podnikatele se exekuce nemůže týkat těch věcí povinného, které nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti.

V obecné rovině se nemůže exekuce týkat movitostí ve vlastnictví povinného, které povinný nezbytně potřebuje za účelem uspokojování svých hmotných potřeb a své rodiny a dále jiných věcí, jejichž prodej v rámci exekučního řízení by byl v rozporu s morálními zásadami; v neposlední řadě je zapovězen prodej i takových věcí, které povinný potřebuje za účelem plnění svých pracovních povinností (což zahrnuje i podnikání, o čemž již bylo pojednáno výše).⁹ Dlužno dodat, že obdobně jako tuzemská právní úprava i EP zakotvuje výčet movitostí, které jsou z exekuce vyloučené; v obou právních úpravách jsou k nalezení shodné věci (jako například snubní prsten, zdravotnické potřeby, studijní literatura), nicméně v některých ohledech je EP více detailní (například je pevně stanovena výše hotovosti, kterou není možné zabavit;¹⁰ v tomto směru shledávám jako vhodnější řešení ponechat stanovení výše této nezabavitelné částky v hotovosti na podzákoném právním předpisu jako v tuzemsku, a to z důvodu flexibilnější změny; tím spíše je toto žádoucí v době současné míry inflace). Tuzemská právní úprava pak v tomto smyslu více chrání povinného, neboť v době ekonomických krizí je mnohem jednodušší novelizovat podzákoný právní předpis (což již se v tuzemsku několikrát stalo) než právní předpis na úrovni zákona, který výši nezabavitelné částky zafixoval na konkrétní částce.

Co se týče samotného průběhu exekuce, soudní exekutor posléze, co se rozhodne realizovat mobiliární exekuci, vydá v souladu s ustanovením § 117 EP tzv. „*Upovedomenie o začatí exekúcie predajom hnutel'nych vecí*,“ které se povinnému doručuje až při samotné realizaci soupisu movitých věcí, případně až po jeho provedení (toto je odvislé od toho, zda je povinný přítomen u provádění soupisu či nikoliv, přičemž jeho absence na místě realizaci soupisu nebrání). Co se týče toho-

to zákonného postupu, i v tomto je možné spatřit analogii s vydáním exekučního příkazu odebráním věci, který se v tuzemsku rovněž povinnému doručuje až na místě, a to s cílem zabránění povinnému, aby mařil průběh exekuce. Stejně ratio má ostatně i slovenská právní úprava.¹¹

Pokud jde o exekuční příkaz, který je upraven rovněž v obou komparovaných právních úpravách, pak tento soudní exekutor realizující svoji činnost na Slovensku vydá po marném uplynutí lhůty na podání návrhu na zastavení exekuce (případně poté, co je exekutorovi doručeno rozhodnutí soudu, kterým byl tento návrh zamítnut); přičemž tento návrh má odkladný účinek. Oproti tomu podle českého zákonodárce exekuční příkaz na prodej movitých věcí soudní exekutor vydá poté, co je pověřen k exekuci ze strany exekučního soudu ve smyslu ustanovení § 43a odst. 1 exekučního řádu, a rovněž poté, co náležitě posoudí a uváží, zda má být exekuce provedena právě tímto způsobem.

I slovenská právní úprava zná institut prohlídky, a to jednak bytu a jiných prostor a jednak i osobní prohlídky povinného. Prohlídka je zakotvena v ustanovení § 119 odst. 1 a 2 EP, přičemž tuzemský zákonodárce ji včlenil do ustanovení § 325a občanského soudního řádu, spadající pod rubriku nadepsanou jako „*Soupis na místě samém*.“ Podle obou komparovaných právních úprav by soudní exekutor měl k prohlídce přistoupit pouze za předpokladu, pokud toto vyžaduje účel exekuce. Znění ustanovení § 119 odst. 1 EP a ustanovení § 325a občanského soudního řádu je prakticky totožné. Slovenská právní úprava obsahuje nad rámec tuzemské právní úpravy právní normu, podle které je osobní prohlídka povinného (která z logiky věci přichází v úvahu pouze za předpokladu, že povinným je osoba fyzická a současně je dán předpoklad, že tato osoba má u sebe movité věci vhodné k následnému zpeněžení) oprávněna vykonat pouze osoba stejného pohlaví, což je aplikováno i v České republice.

⁹ FICOVÁ, S. *Exekučné konanie*. Bratislava: C. H. Beck-SK, 2014, s. 63.

¹⁰ Z exekuce jsou vyloučené finanční prostředky do výše 165 eur, a to dle zákona č. 233/1995 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znění pozdějších předpisů § 115 odst. 2 písm. j).

¹¹ FICOVÁ, S. *Exekučné konanie*. Bratislava: C. H. Beck-SK, 2014, s. 65.

Při realizaci soupisu movitých věcí musí slovenský soudní exekutor respektovat některé zásady. Mezi elementární kritérium pro pojetí věci do soupisu patří skutečnost, že dotčená movitost musí být způsobilá k prodeji; pokud se jedná o rozsah soupisu, tak tento musí odpovídat výši pohledávky včetně nákladů exekuce. Jak k tomuto dále uvádí odborná literatura, pokud v úvahu připadá soupis movitých věcí, která významným způsobem převyšuje výši pohledávky, je možné tento předmět sepsat pouze za předpokladu, že povinný nemá žádné další vhodné věci způsobilé ke zpeněžení a současně není možné provést exekuci jiným způsobem.¹² Co do rozsahu a předmětu ke zpeněžení, lze opět v tomto shledat analogii s tuzemskou právní úpravou, neboť podle ustanovení § 326 odst. 1 občanského soudního řádu lze movitost (a to literou zákona takové, které „*by mohli být prodány*“) sepsat v takovém rozsahu, aby tento postačil k uspokojení vymáhané pohledávky a nákladů exekuce. Obdobně slovenská právní úprava obsahuje i pravidla pro soupis rychle se kazících movitých věcí, ke kterému by mělo být přistoupeno v souladu s ustanovením § 120 EP jen za předpokladu, že nejsou k dispozici jiné věci a současně je možné zabezpečit jejich rychlé zpeněžení.

Před samotným zpeněžením je obligatorní určení hodnoty movitostí, které byly pojaty do soupisu. Primárně cenu sepsaných movitých věcí určí soudní exekutor v souladu s ustanovením § 122 EP „*s odbornou starostlivostí*“. O provedeném odhadu musí být vyrozuměni vybraní účastníci exekučního řízení, a to jak oprávněný, tak i povinný. Tito mohou namítat nesprávnost odhadu; jejich námitce soudní exekutor vyhoví za předpokladu, že k námitce připojí odborné vyjádření znalce nebo znalecký posudek stanovící hodnotu dotčené movitosti. V případě tuzemské právní úpravy je rovněž soudní exekutor oprávněn provést odhad předmětných movitostí; znalece však přibere za předpokladu, že se jedná o specifické movité věci vyšší hodnoty. Z uvedeného vyplývá, že základní ratio komparovaných právních úprav je shodné.

Zvláštní právní režim co do zpeněžení vybraných

movitých věcí slovenský zákonodárce stanovil v případě, pokud předmětem soupisu soudní exekutor učiní movité věci, které lze zařadit do kategorie významných kulturních památek. V tomto směru je ustanovení § 124 odst. 1 a 2 EP téměř totožné s ustanovením § 328 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu, dokonce je v komparovaných právních úpravách shodně upravena i třicetidenní zákonná lhůta, kterou mají oslovené instituce na reakci učiněnou ze strany soudního exekutora k odkupu těchto hodnotných movitých věcí kulturní povahy. Pokud se tyto nevyjádří, je možné movité věci prodat následně jakémukoliv subjektu, který o ně projeví zájem.¹³

Zpeněžení movitostí slovenský soudní exekutor provede v dražbě, shodně jako s tímto postupem počítá tuzemská právní úprava. Místem dražby je lokace, kde se movité věci nacházejí anebo sídlo exekutora. Konání dražby je třeba oznámit zákonem předpokládaným způsobem, a to minimálně povinnému a oprávněnému, případně i spoluvlastníkovi věci, která má být předmětem dražby. Oznámení o dražbě se rovněž vyvěsí na úřední desce exekutorského úřadu a rovněž v obci, ve které se dražba bude realizovat; pokud jsou obě komparované právní úpravy obdobné. Slovenský zákonodárce však oproti tuzemské právní úpravě stanovil striktnější režim v případě, pokud je odhad ceny movitosti, která má být předmětem dražby, vyšší než stonásobek průměrné měsíční mzdy Slovenska za uplynulý půlrok předcházejícího kalendářního roku; v takovém případě se termín dražby určí postupem zakotveným v ustanovení § 124 odst. 3 EP a zákonem požadované údaje se rovněž zveřejní v Obchodním věstníku, což je obdoba tuzemského obchodního rejstříku. Stejně tak má exekutor možnost zveřejnit oznámení o dražbě ve vybraném celostátním tisku.

Samotný průběh dražby je obdobný. Dražit je možné samostatnou věc, zpravidla však více věcí, ke kterým svědčí vlastnické právo povinnému. Počátek dražby je spojený s vyvoláním nejnižšího podání, které je dle ustanovení § 125 odst. 3 EP odhadnutá cena; v České republice je však nejnižším podáním jedna třetina rozhodné ceny, jak je

¹² FICOVÁ, S. *Exekučné konanie*. Bratislava: C. H. Beck-SK, 2014, s. 66.

¹³ FICOVÁ, S. *Exekučné konanie*. Bratislava: C. H. Beck-SK, 2014, s. 68.

uvedeno v ustanovení § 329 odst. 2 občanského soudního řádu; v tomto bodu se tedy komparované právní úpravy liší. Vydražitelem je osoba, která učiní nejvyšší podání; této pak soudní exekutor udělí příklep.

Výtěžek z dražby je třeba následně rozvrhnout. Do ustanovení § 128 EP slovenský zákonodárce zakotvil pravidla pro rozvrh podstaty zpeněžených movitostí, která jsou obdobná jako ta tuzemská, zakotvená v ustanovení § 332 odst. 1 občanského soudního řádu; určující je tak jejich pořadí. Shodně je v komparovaných právních úpravách řešena situace, pokud má více pohledávek pořadí stejné, a současně pokud výtěžek ze zpeněžení nepostačuje k jejich úplnému uspokojení; za této situace se dotčené pohledávky uspokojí poměrně. Bez zřetele na pořadí se uspokojí tzv. privilegované pohledávky, jejichž zvláštní postavení určuje zvláštní předpis (například pohledávky oprávněných zajištěných zástavním právem).¹⁴

Z právě provedené komparace vybraných postupů a právních institutů mobiliární exekuce vyplývá, že exekuce prodejem movitých věcí je v obou komparovaných právních úpravách založena na obdobných principech. Byť slovenský zákonodárce přistoupil k zavedení profese soudních exekutorů o několik let dříve, než tomu bylo v České republice, obecné postupy při mobiliární exekuci jsou shodné; ostatně EP a občanský soudní řád obsahují obdobné právní normy. Druhým dechem je třeba říci, že v komparovaných úpravách existu-

jí některé rozdíly, na které bylo poukázáno výše, nicméně základní stavební kameny exekučního řízení jsou stejné. Na základě uvedeného lze konstatovat, že slovenský zákonodárce při tvorbě EP přejal mnoho právních norem a principů z občanského soudního řádu.

Velký rozdíl mezi komparovanými právními úpravami spatřuji v tom, že slovenský zákonodárce již před mnoha lety přistoupil ke zrušení tzv. dvoukolejnosti exekučního řízení (s výjimkami, o kterých bylo výše pojednáno), což shledávám jako racionální a hospodárné řešení, neboť nejen pro adresáty právních norem je žádoucí, aby exekuční řízení bylo komplexně upraveno v jediném právním předpise, nkoliv v exekučním řádu a občanském soudním řádu, jako tomu je v České republice.

Z mé osobní činnosti soudního exekutora je mi známo, že převážná většina exekucí je realizována soudními exekutory, a to z důvodu mnohonásobně vyšší efektivity při vymáhání pohledávek oprávněného; ostatně nízká míra vymahatelnosti práva prostřednictvím soudní exekuce byla důvodem ke zrušení diskutované dvoukolejnosti na Slovensku (a současně důvodem pro zavedení profese soudních exekutorů v České republice v roce 2001). De lege ferenda mám tak za to, že k podobnému kroku by mělo být přistoupeno i v České republice, a to nejen za účelem zpřehlednění celého exekučního řízení, nicméně k tomuto je třeba najít odpovídající politickou vůli, jako tomu bylo v případě proběhnuvší rekodifikace soukromého práva a s tím spojeného přijetí občanského zákoníku.

¹⁴ FICOVÁ, S. *Exekučné konanie*. Bratislava: C. H. Beck-SK, 2014, s. 70.

JUDr. Bc. Jiří Štumar
advokát, doktorand FPR ZČU

Předmět mobiliární exekuce v České republice a na Slovensku

Úvod

Exekuční řízení představuje klíčový mechanismus v tuzemském právním systému, prostřednictvím kterého je možné realizovat vymáhání pohledávek za dlužníky; ze strany společnosti je exekuce vnímána spíše negativně, byť nikoliv ze zcela racionálního důvodu. Nejen s ohledem na právě uvedené se dílčí novelizace dotčených procesních předpisů vztahujících se k této problematice staly předmětem programů politických stran a v současnosti jsou nedílnou součástí politického soupeření. Osobně mám však za to, že ať už jsou motivy zákonodárce (lhostejno, zda se řadí do levicové či pravicové části politického spektra) k přijetí novel předmětných obecně závazných právních předpisů spadajících do oblasti veřejného práva týkajících se exekučního řízení jakékoliv, v současné době dochází spíše k posilování právní jistoty povinných, a to na úkor právních či ekonomických zájmů oprávněných.

Předmětem tohoto článku je právní rozbor otázky, kterou je třeba zodpovědět ještě před realizací jednoho z mnoha způsobů provádění exekuce na peněžitě plnění, a to exekuce prodejem movitých věcí, která je nejen v odborných kruzích označována jako exekuce mobiliární.¹ S ohledem na mou právní praxi jakožto samostatného advokáta je mi známo, že tento způsob exekuce „ochotně“ provádí jen někteří soudní exekutoři; byť se lze setkat i s rozdílnými názory.² Tento fakt může být i odrazem toho, že zákonodárce postupem doby omezuje množinu movitých věcí, které mohou být

předmětem mobiliární exekuce; tedy těch movitostí, které je soudní exekutor oprávněn pojmout do soupisu a následně je zpeněžit zákonem předpokládaným způsobem.

V předkládaném článku se tak pokusím nalézt odpověď na otázku, které movité věci je soudní exekutor oprávněn exekučně postihnout a následně i zpeněžit (případně které není možné učinit předmětem mobiliární exekuce). S ohledem na geografickou blízkost a společný historický právní vývoj se rovněž budu zabývat zevrubným porovnáním předmětů exekuce obsažených v tuzemské právní úpravě a v právní úpravě Slovenské republiky a mým sekundárním cílem bude zjištění, do jaké míry se komparované právní úpravy liší, a co mají naopak společné, a to včetně závěrečného provedení kritického zhodnocení dotčených právních předpisů.

Předmět mobiliární exekuce

Obecně lze říci, že předmětem mobiliární exekuce (literou zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen jako „OSŘ“, exekuce prodejem movitých věcí), je movitá věc, u které to zákon připouští (respektive u které to zákon nevyklučuje ať již taxativním výčtem, či obecnou klauzulí dopadající na neurčitý okruh movitých věcí). Účelem tohoto způsobu exekuce (respektive výkonu rozhodnutí) je získání finančních prostředků³ z následného zpeněžení předmětu exekuce. Je tak zřejmé, že bez předmětu exekuce by nebylo možné mobiliární exekuci rea-

¹ MACHÁČKOVÁ, M. Exekuce mobiliární. In: HENDRYCH, D. a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

² *Opravdu je s mobilárními exekucemi problém? – názory*. Advokátní deník. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/03/09/opravdu-je-s-mobilarnimi-exekucemi-problem/>

³ TRIPES, A. Kapitola II. [Věci nepodléhající exekuci]. In: TRIPES, A. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 388, marg. č. 132.

lizovat, neboť tento je jejím základním atributem. V exekučním řízení se dlouhodobě střetávají protichůdné zájmy zúčastněných subjektů; v zájmu oprávněných je maximalizace množiny movitostí, které mohou být dle obecně závazných právních předpisů předmětem exekuce (a výtěžek z jejich zpeněžení tak může potenciálně sloužit k uspokojení pohledávek oprávněných), oproti tomu povinní mají spíše tendenci hledat relevantní právní důvody, proč ta která movitá věc nemůže být exekučně postižitelná. S ohledem na právě uvedené zákonodárci v případě obou komparovaných právních úprav stanovili určité mantinely, ve kterých osoby k tomu ze zákona oprávněné mohou při určování toho, co bude předmětem exekuce, pohybovat.

V této stěžejní kapitole předkládaného článku tak bude pojednáno nejprve o předmětu dotčeného způsobu exekuce dle tuzemského právního řádu, přičemž v následující kapitole bude provedena jeho komparace se slovenskou právní úpravou.

Předmět mobilární exekuce dle tuzemské právní úpravy

Český zákonodárce předmět mobiliární exekuce nevymezuje pozitivním výčtem (ostatně to by dle mého názoru nebylo s ohledem na potenciální okruh movitostí prakticky možné; maximálně si lze představit uvedení taxativního výčtu movitých věcí, které je možné učinit předmětem exekuce, ve speciálním podzákoně právním předpisu), ale zvolil následující negativní vymezení, které se ostatně vztahuje i na zpeněžení nemovitých věcí: *„Výkonem rozhodnutí nemohou být postiženy věci, jejichž prodej je podle zvláštních předpisů zakázán, nebo které podle zvláštních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají.“*⁴ Z uvedené právní normy je tak možné vyvodit, že soudní exekutor (respektive soud) nemůže ze zákona postihnout dvě skupiny věcí, a to věci, jejichž prodej zvláštní právní předpisy explicitně zapovídají, a které podle zvláštních právních předpisů výkonu rozhodnutí (respektive exekuci) nepodléhají.

Dále zákonodárce do ustanovení § 322 o. s. ř. zakotvil demonstrativní výčet movitých věcí, kterých se rovněž výkon rozhodnutí (respektive exekuce) dotýkat nemůže. Z uvedeného vyplývá, že v právním řádu existují tři relativně samostatné okruhy věcí, které nemohou být předmětem mobilární exekuce, neboť podle mého názoru za *„zvláštní předpis“*, který je zmiňován ve shora citované právní normě, není možné považovat přímo občanský soudní řád.

V následujících řádcích se zaměřím pouze na věci vyloučené z exekuce (respektive výkonu rozhodnutí) dle občanského soudního řádu.

Věci vyloučené z výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu

Podle ustanovení § 322 odst. 1 a 2 o. s. ř. lze rozlišovat mezi blíže neurčenými movitostmi, které nepodléhají exekuci obecně, a mezi demonstrativním výčtem movitých věcí, které jsou z výkonu rozhodnutí vyloučeny konkrétně.

Předmětem mobiliární exekuce nemohou být takové movitosti, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i ostatní movité věci, jejichž prodej by byl v rozporu s dobrými mravy a jejichž počet a hodnota odpovídá obvyklým majetkovým poměrům.⁵ Jinými slovy, věci, které není možné exekučně postihnout, se mohou lišit podle toho, v jaké socioekonomické situaci se nachází ten který povinný; výčet takových věcí je odvislý od jeho subjektivních faktorů⁶, které může být v praxi občas problematické objektivizovat a subsumovat pod předmětnou právní normu.

Mezi věci, u kterých zákonodárce předpokládá, že jsou z výkonu rozhodnutí nejčastěji (literou zákona *„zejména“*) vyloučeny, patří například běžné oděvní součásti, včetně prádla a obuvi, obvyklé vybavení domácnosti (zejména, nikoliv výlučně postel, stůl, židle, kuchyňské nářadí a nádobí apod.)

⁴ § 321 o. s. ř.

⁵ § 322 o. s. ř.

⁶ LAVICKÝ, P. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář, s. 141.

V praxi může být samozřejmě problematické identifikovat, které všechny movitosti lze subsumovat pod sousloví „obvyklé vybavení domácnosti“, neboť zákonodárce zvolil při specifikaci jejich okruhu demonstrativní výčet. Nejvyšší soud k této problematice judikoval, že při vyhodnocení odpovědi na otázku, zda jde o věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti, je nutné konkrétní movitosti posuzovat z hlediska jejich nezbytné potřeby při uspokojování hmotných potřeb povinného včetně jeho rodiny: „Přitom se nelze obejít bez konkrétních zjištění o tom, jaké potřeby povinný a jeho rodina prostřednictvím té které věci uspokojuje a zda je lze s nižším nákladem uspokojovat jinak.“⁷ V právě citovaném judikátu bylo dále dle mého názoru zcela racionálně konstatováno, že pokud určité věci se zřetelem k aktuálním sociálním standardům tvoří typické vybavení domácnosti, pak tato skutečnost sama o sobě neindikuje, že se jedná o věci potřebné – elementární, které jsou z exekuce vyloučeny.

Jak bylo právě uvedeno, z potenciálního okruhu předmětů mobiliární exekuce zákonodárce vyloučil dětské hračky. Pokud soudní exekutor (či vykonavatel) vstupuje do domácnosti, ve které žijí nezletilé děti, a to za účelem realizace mobiliární exekuce, osobně mám za to, že tato osoba by se měla v případě vyhodnocení movitostí, které zahrne do soupisu, řídit i imperativem vyjádřeným v článku 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte,¹⁰ podle kterého platí toto: „*Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnymi orgány.*“ Promítnutí právě uvedeného do činnosti soudního exekutora by mohlo spočívat například v tom, že okruh věcí, které není možné učinit předmětem mobiliární exekuce, se v případě domácnosti s nezletilým dítětem ještě rozšíří, kupříkladu o movitosti sloužící nezletilému k realizaci jeho volnočasových aktivit.

Předmětem mobiliární exekuce nemohou být takové movitosti, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny...

“

”

Dále jsou z exekuce (respektive výkonu rozhodnutí) vyloučeny věci jako náboženská literatura včetně školních potřeb a dětských hraček, snubní prsten, osobní fotografie, zdravotnické potřeby, finanční hotovost do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu⁸ a domácí mazlíčci (a to i přesto, že tito nejsou dle hmotněprávních norem věcmi).⁹

Byť toto na první pohled nemusí být zřejmé, v některých případech může soudní exekutor (či vykonavatel) uzavřít, že movitosti výše demonstrativně vypočtené nejsou nezbytné pro uspokojování životních potřeb povinného (a současně jejich prodej je v souladu s dobrými mravy), a proto je možné je učinit předmětem exekuce v souladu se zákonem, avšak při zohlednění zásady ochrany povinného a za užití citlivého přístupu.¹¹

⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 20 Cdo 180/2003.

⁸ V souladu s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 4105/2009, však hotové peníze získané výplatou dávky pomoci v hmotné nouzi nepodléhají exekuci.

⁹ § 494 obč. zák.

¹⁰ Sdělení č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte.

¹¹ LAVICKÝ, P. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář, s. 322.

Předmět mobiliární exekuce dle slovenské právní úpravy

Exekuční činnost je na Slovensku primárně zakotvena v zákoně č. 233/1995 Z. z., Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „EP“), což je obdoba tuzemského zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „EŘ“).

Způsob exekuce prodejem movitých věcí je v EP označován jako „*Exekúcia predajom hnuteľných vecí*“. Materie mobiliárních exekucí je obsažena přímo v EP, což je rozdíl oproti tuzemské právní úpravě, neboť EŘ obsahuje minimum právních norem týkajících se mobiliární exekuce; ucelená právní úprava je obsažena v OSŘ, jak bylo ostatně uvedeno v předchozí kapitole. Tento stav je mimo jiné důsledkem toho, že v České republice dosud nebylo přistoupeno ke zrušení dvou systémů exekučního řízení, byť diskuze o úpravě tohoto, dle mého názoru nikoliv zcela přehledného právního stavu, se v odborných kruzích v minulosti již několikrát objevily.

Věci vyloučené z výkonu rozhodnutí dle EP

Konkretizace negativního vymezení předmětu exekuce pak vyplývá již přímo z EP, stejně jako je tomu v tuzemsku v OSŘ. V ustanovení § 115 EP je obsažena všeobecná charakteristika movitých věcí, které nemohou být učiněny předmětem exekuce; jedná se o věci:

- a) které povinný nezbytně potřebuje k uspokojení svých hmotných potřeb, jakožto i potřeb své rodiny;
- b) které povinný potřebuje za účelem plnění svých pracovních povinností nebo k provozování svého podnikání;

c) jejichž prodej by byl v rozporu s morálními zásadami.

Na první pohled je zřejmé, že slovenský zákonodárce se v tomto směru inspiroval OSŘ (který byl ostatně v době existence Československé republiky účinný jak na území dnešní Slovenské republiky, tak na území České republiky), neboť právě uvedené koresponduje s ustanovením § 322 odst. 1 o. s. ř. V detailech se však komparované právní úpravy odlišují, zejména co do subjektivního ekonomického aspektu povinného, neboť v OSŘ je navíc upraveno, že předmětem mobiliární exekuce nemohou být věci, jejichž počet a hodnota odpovídá obvyklým majetkovým poměrům. Jinými slovy, na základě tohoto je zřejmé, že okruh předmětů mobiliární exekuce na Slovensku je o něco širší, neboť tamní soudní exekutor nemusí toto do jisté míry poměrně vágní kritérium posuzovat a vyhodnocovat. Stejně tak nejsou v ustanovení § 322 odst. 1 o. s. ř. zmíněny věci určené pro podnikání; těmto je však věnován zvláštní odstavec¹², ostatně obdobně tomu je i v EP.¹³

S ohledem na výše uvedenou inspiraci slovenského zákonodárce v OSŘ nemůže být žádný překvapením, že i v EP je dále uvedený demonstrativní výčet movitostí, které není možné učinit předmětem exekuce. Opět tento výčet do jisté míry koresponduje s výčtem uvedeným v ustanovení § 322 odst. 2 o. s. ř., byť je možné zde nalézt jisté odlišnosti, na které se nyní zaměřím.

V případě obvyklého vybavení domácnosti, které není možné učinit předmětem mobiliární exekuce, slovenský zákonodárce uvádí, že se jedná mimo jiné o židle, a to podle počtu členů rodiny povinného; oproti tomu tuzemská právní úprava členy rodiny povinného nezohledňuje u takto konkrétních movitostí, ale přímo v ustanovení § 322 odst. 1 EŘ, kde je uspokojování hmotných potřeb rodiny povinného ve vztahu k věcem, které není možné učinit předmětem mobiliární exekuce, zmiňováno obecným způsobem. Z právě uvedeného osobně dovozují, že ani v případě tuzemské právní úpravy nebude možné učinit před-

¹² § 322 odst. 4 o. s. ř.

¹³ Zákon č. 233/1995 Z. z., Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znění pozdějších předpisů, § 114a.

mětem soupisu tolik židlí, kolik je v domácnosti povinného rodinných členů. EP rozšiřuje demonstrativní výčet o radiopřijímač, kdežto v OSŘ je navíc zvláště zakotvena kuchyňská linka. Právní úprava OSŘ oproti EP navíc dodává k výčtu obvyklého vybavení domácnosti, že toto vybavení není z exekuce vyloučeno za předpokladu, pokud jeho hodnota zjevně přesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti. V tomto směru tedy lze shledat právní úpravu v tuzemsku v porovnání s EP o něco benevolentnější k povinnému, neboť na veškeré vybavení domácnosti (které může být potenciálně předmětem mobiliární exekuce) je nutné hledět optikou toho, zda jeho hodnota zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti.

Slovenský zákonodárce stanovil, že z předmětu mobiliární exekuce může být za určitých okolností vyloučeno i osobní motorové vozidlo, pokud jej povinný nutně potřebuje „na individuálnu prepravu a na uspokojovanie potrieb fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a potrieb jeho rodiny alebo členov domácnosti“.¹⁴ Takovéto výslovné pravidlo tuzemská právní úprava neobsahuje a osobně mám za to, že existence obdobné právní normy by byla žádoucí i v České republice, neboť pokud povinný (či jeho rodina) nebydlí ve větším městě, je jen velice těžké se bez automobilu obejít, ať již kvůli dojíždění za lékaři či jinými nezbytnými činnostmi, které nelze realizovat v místě skutečného bydliště, tím spíše, pokud je cestování komplikováno zdravotními obtížemi; zdravotní důvody příbuzného povinného dle Nejvyššího soudu nejsou optikou morálních pravidel relevantní.¹⁵ Z judikatury toliko dovozují, že v případě povinného (který je podnikatelem), kterému by absence automobilu způsobila, že tento nebude schopen provozovat svoji dosavadní podnikatelskou činnost ani v minimálním rozsahu, není možné učinit automobil předmětem mobiliární exekuce,¹⁶ a to v souladu s ustanovením § 322 odst. 3 o. s. ř.

Pokud se jedná o finanční prostředky v hotovosti, dle ustanovení § 115 odst. 2 písm. i) EP je možné je učinit předmětem exekuce, avšak pouze v částce, která přesahuje sumu 165 eur, což je částka, která za kurzu měn ke dni odevzdání této práce představuje cca 3 900 Kč. Oproti tomu tuzemský zákonodárce absolutní částku nezabavitelné hotovosti nestanovil, ale odkázal na zvláštní právní předpis; jak již bylo uvedeno výše. V České republice tak není možné učinit předmětem mobiliární exekuce hotovost do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce.¹⁷ Dvojnásobek životního minima činí v současnosti částku ve výši 9 720 Kč;¹⁸ je tedy zřejmé, že slovenská právní úprava je v tomto směru koncipována více ve prospěch uspokojení pohledávky oprávněného, neboť situace, pokud jsou předmětem mobiliární exekuce hotovostní peníze, je pro soudního exekutora mnohem jednodušší, než pokud musí zákonem předpokládaným způsobem ohodnotit movitost, následně realizovat dražbu a až poté rozvrhnout její výtěžek. Osobně jsem přesvědčen, že z důvodu vyšší flexibility a nutnosti rychlé změny příslušné částky je vhodnější, pokud je tato stanovena s odkazem na podzákoný právní předpis, neboť novelizace obecně závazných právních předpisů na úrovni zákonů jsou vždy složitější než vydání předpisu nižší právní síly; čímž je zabezpečeno, že například vláda může rychle reagovat na turbulentní socioekonomické změny ve společnosti a v případě nutnosti tak operativně zvýšit dotčenou částku, kterou soudní exekutor nemůže postihnout. V tomto směru je pak slovenská právní úprava rigidnější a z pohledu povinného nepochybně o mnoho přísnější.

V případě právní úpravy OSŘ se projevuje vyšší ochrana povinného v tom smyslu, že není možné předmětem exekuce stran snubního prstenu (což je shodné s úpravou obsaženou v EP) učinit i písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se

¹⁴ Zákon č. 233/1995 Z. z., Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znění pozdějších předpisů, § 115 odst. 2 písm. g).

¹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. 20 Cdo 2621/2012.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ § 322 odst. 2 písm. f) o. s. ř.

¹⁸ Nařízení vlády č. 436/2022 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima.

povinného nebo členů jeho rodiny (včetně nosičů dat těchto záznamů, pokud tyto není možné přenést na jiné záznamové zařízení).¹⁹ Osobně mám za to, že záznamy (ať již v jakékoliv formě) osobní povahy mají zejména citovou hodnotu pro dotčené osoby (a rodinné příslušníky), které jsou na záznamech zachyceny; přičemž pro případné dražitele takovéto předměty mít žádnou tržní hodnotu zpravidla nebudou. Uvedené pravidlo je zcela nepochybně žádoucí a v souladu s morálními zásadami (neboť si lze jen stěží představit, že soudní exekutor učiní předmětem mobiliární exekuce například kamerový záznam z rodinné dovolené povinného na DVD) a jeho účelem je zachování určité úcty či piety, „*nikoli zamezit logickému důsledku provedení exekuce, jímž je přechod vlastnictví na jinou osobu*“²⁰, nicméně mám za to, že jeho absence v případě slovenské právní úpravy nemá na povinné žádný reálný dopad.

Závěr

Předmětem této práce byla právní úprava předmětu mobiliární exekuce v tuzemsku, jakožto i na Slovensku. Nejprve bylo ve stručnosti pojednáno o právní materii, která na tuto právní problematiku dopadá. Byť mají Česká republika a Slovenská republika společnou historii (a nejen tu právní), je zřejmé, že zákonodárci obou soustátí se co do koncepčnosti exekučního řízení vydali jiným směrem. Kdežto na Slovensku byl zrušen dualistický systém exekučního řízení před více než 15 lety, tuzemský zákonodárce k tomuto kroku dosud nepřistoupil. S tímto souvisí i skutečnost, že exekuční řízení na Slovensku je primárně upraveno v jediném právním předpise, kterým je EP, kdežto v tuzemsku je stále obsaženo v OSŘ a částečně i v EŘ.

Pokud se jedná o samotný výsledek porovnání obou právních úprav, z tohoto jednoznačně vyplývá, že v obou komparovaných právních úpravách lze nalézt obdobné pravidlo, na jehož základě zákonodárce nejprve přistoupil k obecnému negativnímu vymezení předmětu exekuce (co do subjektivních kritérií povinného) a následně zakončil demonstrativní výčet jednotlivých movitos-

tí, které exekučně nelze postihnout. V některých aspektech se tento výčet liší, nicméně obecně lze konstatovat, že obě právní úpravy stojí na stejných „stavebních kamenech“ a elementárních principech; povinni jak v tuzemsku, tak i na Slovensku (pokud se jedná o vztah k předmětu exekuce) mají obdobné právní postavení; s některými výjimkami (například povinnému v České republice není možné předmětem exekuce učinit finanční prostředky v hotovosti do výše 9 720 Kč, oproti tomu na Slovensku je tato částka téměř 2,5x nižší).

Pokud se však jedná o jednoznačnost právní úpravy a její srozumitelnost pro samotné adresáty právních norem, osobně mám za to, že neurčité právní pojmy, jako jsou například „*obvyklé vybavení domácnosti*“, „*nezbytná potřeba povinného*“ či „*veci, ktorých predaj by bol v rozpore s morálnymi zásadami*“ mohou být v praxi různými subjekty (ať již na straně soudních exekutorů, jejich zaměstnanců či samotných povinných) vykládány zcela jiným způsobem. Z mé osobní zkušenosti jakožto samostatného advokáta je mi známo, že povinni tíhnou spíše k extenzivnímu výkladu dotčených sousloví, nicméně já mám osobně za to, že nelze zapomínat na primární účel exekučního řízení, kterým je vymožení pohledávky pro oprávněný subjekt. Jak již tedy několikrát judikoval Nejvyšší soud České republiky, nejen z těchto důvodů je nutné § 322 o. s. ř. vykládat spíše restriktivně a je třeba pod něj subsumovat toliko takové věci, které povinný nemůže postrádat, aniž by v důsledku jejich absence byla snížena jeho lidská důstojnost.²¹

Dále, pokud se jedná o tuzemskou právní úpravu, může v právní praxi činit potíže výklad slova „obvyklý“, se kterým se setkáváme v případě posuzování obvyklých majetkových poměrů či obvyklého vybavení domácnosti. Osobně jsem přesvědčen, že v tomto směru by bylo vhodné uvažovat o novelizaci OSŘ, neboť neexistuje žádné objektivní vodítko, jak k posouzení „obvyklosti“ přistoupit. Opět mám za to, že výklad právních předpisů by měl být v tomto směru co nejvíce restriktivní, a to pro naplnění účelu exekučního řízení. Byť Nejvyšší soud judikoval, že pokud se jedná o posouzení

¹⁹ § 322 odst. 2 písm. d) o. s. ř.

²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2006, sp. zn. 20 Cdo 509/2006.

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2006, sp. zn. 20 Cdo 509/2006.

toho, které movitosti tvoří obvyklé vybavení domácnosti, pak se toto neobejde bez konkrétních zjištění o tom, jaké potřeby povinný a jeho rodina prostřednictvím té které věci uspokojuje.

I přesto se však domnívám, že na soudních exekutorech (či vykonavatelích) není možné spravedlivě požadovat, aby rozsáhle pátrali po potřebách té konkrétní rodiny, ve které se povinný nachází, neboť takováto činnost jde dle mého názoru nad rámec zákonných povinností soudních exekutorů; tím spíše, pokud za toto „zjišťování“ nenáleží soudnímu exekutorovi žádná odměna.

De lege ferenda mám za to, že by bylo vhodné v případě obou komparovaných právních úprav uvažovat například o zakotvení institutu „elementárního vybavení domácnosti“, v rámci kterého by byla jednoznačně specifikována základní hodnota jednotlivých položek obvyklého vybavení domácnosti; tyto hodnoty by mohly být stanoveny například v podzákoném právním předpise.

I když je základním cílem exekučního řízení jak v tuzemsku, tak i na Slovensku vymoci pohledávku, kterou má oprávněný za povinným, je v obou komparovaných právních úpravách kladen důraz na to, aby povinnému (či jeho rodině) nebyly zabaveny veškeré prostředky, a aby tak povinní mohli i přes realizaci mobiliární exekuce uspokojovat nadále své základní životní potřeby. Za tímto účelem tak zákonodárci obou států do předmětných exekučních předpisů zakotvili výčet movitých věcí, které není možné učinit předmětem mobiliární exekuce (dle slovenské judikatury se jedná o výčet taxativní,²² i když mám za to, že výčet není uzavřený, a to právě s ohledem na některé neurčité právní pojmy zakotvené v EP). Čím více se však tento okruh věcí bude rozšiřovat, tím komplikovanější bude optikou soudních exekutorů (jakožto i povinných) realizace mobiliární exekuce. Osobně jsem tak přesvědčen, že pro další legislativní „zvýhodňování“ povinných již není v obou právních úpravách prostor, neboť okruh movitostí, které není možné učinit předmětem mobiliární exekuce, je i s ohledem na některé vágní formulace obsažené v obou právních úpravách velice široký.

---

²² Uznesenie Okresného súdu Senica ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 11Er/436/2014.

JUDr. Lenka Pekařová
justiční kandidátka, Okresní soud v Kroměříži

Z judikatury Ústavního soudu

Odvolání proti usnesení exekučního soudu o námitkách a právo na přístup k soudu

*nález sp. zn. I. ÚS 785/23 ze dne 9. 8. 2023 (soudkyně zpravodajka Daniela Zemanová)
§ 88 odst. 4 exekučního řádu*

Ústavní soud zrušil pro zamezení přístupu stěžovatele (povinného) k soudu usnesení odvolacího soudu, který s odkazem na § 88 odst. 4 věty druhé exekučního řádu zastavil odvolací řízení s odůvodněním, že není přípustné odvolání proti rozhodnutí exekučního soudu, jímž byly pro opožděnost odmítnuty námitky povinného proti příkazu soudní exekutorky k úhradě nákladů exekuce.

Citované ustanovení totiž podle Ústavního soudu připouští více výkladových variant, jak dokládá i nejednotná praxe obecných soudů v této otázce (v případě jiného způsobu vyřízení podaných námitek než jejich věcného posouzení, jako například odmítnutí či zastavení z formálních, procesních důvodů). Zvolil-li proto odvolací soud variantu nevstřícnou k přístupu účastníka k soudu, ačkoli se současně nabízela taková, která přístup k odvolací instanci umožňovala, porušil svým ústavně nekonformním přístupem čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

§

Moderace odměny soudního exekutora

*nález sp. zn. II. ÚS 2029/22 ze dne 26. 6. 2023 (soudce zpravodaj David Uhlíř)
§ 46 odst. 6 exekučního řádu
§ 6 odst. 1, § 11 odst. 1 exekutorského tarifu*

Stížnosti soudního exekutora JUDr. Juraje Podkonického, Ph.D., vyhověl druhý senát Ústavního soudu ve věci, v níž exekuční soud snížil exekutorovu odměnu z 15 % vymožené pohledávky (podle § 6 odst. 1 exekučního tarifu) na podle něj spravedlivějších 5 % s přihlédnutím k faktické námáhavosti provádění exekuce. Vymáhané dlužné výživné ve výši 220 000 Kč bylo přitom uhrazeno až po uplynutí lhůty k dobrovolnému plnění podle § 46 odst. 6 exekučního řádu.

Ústavní soud akcentoval, že vedle případů předpokládaných § 11 odst. 1 exekučního tarifu (za podmínky vymezených závaznou judikaturou Ústavního soudu) může exekuční soud snížit sazbu odměny soudního exekutora pouze v případech hodných zvláštního zřetele; připuštění širší diskrece ve stanovování výše odměny exekučním soudem by vedlo k narušování principu právní jistoty – dopředu by nebyla známa žádná jasná kritéria, dle nichž by bylo možné odměnu snižovat nad rámec toho, s čím exekutorský tarif počítá v § 11 odst. 1. Shledá-li exekuční soud splnění uvedených podmínek, své rozhodnutí musí odůvodnit konkrétními výjimečnými okolnostmi projednávané věci. V ostatních případech není oprávněn na základě vlastního uvážení snížit sazbu odměny soudního exekutora. Pokud tak učiní, poruší ústavní práva soudního exekutora zaručená čl. 36 odst. 1 ve spojení čl. 11 odst. 1 Listiny. V projednávané věci přitom Ústavní soud přesvědčivé vysvětlení existence takových mimořádných okolností v odůvod-

nění exekučního soudu postrádal.

Závěrem Ústavní soud spíše na vysvětlenou doplnil, že v minulosti možnost moderace odměny soudního exekutora založil vlastní judikaturou, učinil tak ovšem za specifických okolností, ve spojitosti s neslučitelností někdejší právní úpravy v exekučním řádu a exekutorském tarifu, která nedovolovala účinně zohlednit podíl povinného na dobrovolném splnění vymáhané povinnosti před nuceným výkonem exekuce. Což je třeba vnímat jako dočasné oprávnění exekučních soudů do doby, než příslušný normotvůrce přijme (a již přijal) takovou právní úpravu, jež nedostatky té předchozí vhodným způsobem napraví (tedy oprávnění doby minulé).

Přepjatý formalismus při výkladu podmínek pro přiznání náhrady újmy podle zákona č. 82/1998 Sb.

*nález sp. zn. III. 847/23 ze dne 22. 5. 2023 (soudce zpravodaj Vojtěch Šimíček)
§ 7, § 8 zákona č. 82/1998 Sb.*

Soudní exekutor JUDr. Filip Exner uspěl u Ústavního soudu se stížností proti rozsudku odvolacího soudu v řízení o náhradu újmy proti státu podle zákona č. 82/1998 Sb., vzniklé nepřiznáním náhrady nákladů za vykonanou exekuci. Šlo o situaci, v níž Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 2592/20 v roce 2021 sice shledal nezákonným rozhodnutím soudu o nepřiznání náhrady nákladů, neboť soud postupoval v rozporu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu, avšak pro bagatelnost věci ústavní stížnost odmítl. V nynějším řízení proto odvolací soud žalobě soudního exekutora nevyhověl s odkazem na absenci podmínky zrušeného – tedy ve smyslu § 8 zákona č. 82/1998 Sb. nezákonného – rozhodnutí, přestože bylo Ústavním soudem výslovně prohlášeno za nezákonné (avšak nebylo jím formálně zrušeno).

Ústavní soud připomněl, že jedním ze stěžejních principů právního státu, k němuž Českou republiku zavazuje čl. 1 odst. 1 Ústavy, je budování důvěry občanů v právo a instituce státu, resp. veřejné moci. Taková důvěra je však možná pouze tehdy, odpovídají-li stát či subjekty, na něž stát přenesl výkon některých svých pravomocí, za škodu vzniklou jednotlivci jejich činností v případě, že tyto činnosti se posléze ukáží jako nezákonné či jinak vadné.

V návaznosti na toto východisko pak dospěl k závěru, že přehlíží-li obecný soud skutečnosti nasvědčující splnění podmínek odpovědnosti státu za škodu v materiálním slova smyslu a interpretuje-li zákon o odpovědnosti státu za škodu způsobem, který přiznání náhrady škody fakticky vylučuje, poruší právo účastníka řízení, zakotvené v čl. 36 odst. 3 Listiny. Z toho vyplývá, že nelze formalisticky vyžadovat a trvat na zrušení rozhodnutí státního orgánu, která byla příslušnými orgány shledána nezákonnými za situace, kdy tohoto zrušení sám dotčený subjekt právně ani fakticky nemůže dosáhnout.

Extrémní snížení odměny soudního exekutora s odkazem na nespécifikovaná rozhodnutí Ústavního soudu

*nález sp. zn. II. ÚS 1455/23 ze dne 13. 9. 2023 (soudce zpravodaj Tomáš Lichovník)
§ 88 exekučního řádu
§ 6 odst. 1, § 11 odst. 1 exekutorského tarifu*

Od roku 2015 prováděla se exekuce souboru movitých věcí povinné obchodní společnosti, která přes výzvu soudního exekutora svůj dluh vůči oprávněné dobrovolně nesplnila a soudní exekutor začal provádět úkony směřující k zajištění majetku povinné (provedení exekuce bránil návrh povinné na zastavení exekuce). S více než půlročním odstupem, po neúspěchu zmíněného návrhu

na zastavení exekuce povinná uzavřela s oprávněnou dohodu o narovnání, podle které povinná část exekovaných movitých věcí za dohodnutou částku odkoupila, zbytek vydala oprávněné.

Původní příkaz k úhradě nákladů exekuce z roku 2016 exekuční soud k námitkám povinné zrušil a vyslovil názor, že odměna za exekuci vydaných movitých věcí má vycházet z hodnoty věcí v době jejich odebrání (s přihlédnutím ke stáří a opotřebením věcí) a měla by zohledňovat skutečnost, že povinná přistoupila ke splnění povinností ještě před nuceným provedením exekuce. Stěžovatelka Mgr. Kateřina Skoupá, která do exekučního řízení vstoupila v roce 2022 jako zastupující soudní exekutorka, podle stanovených pokynů v únoru 2023 nově rozhodla o nákladech exekuce – vypočtenou odměnu (založenou na ceně vydaných věcí) ve výši 193 040 Kč snížila o 35 % na částku 125 480 Kč, čímž podle svého názoru reflektovala skutečnost, že povinná sice plnila pod hrozbou probíhajícího exekučního řízení, ale nebylo třeba přímé exekuce (snížení bylo pojato jako polovina zákonem předvídaného 70% snížení odměny, uplatnitelného v případě dobrovolného plnění povinné ve 30 denní lhůtě).

K opětovným námitkám povinné exekuční soud v následném usnesení příkaz změnil a odměnu exekutora stanovil na částku 48 620 Kč. V odůvodnění poněkud protichůdně konstatoval, že stěžovatelka vyčíslila svou odměnu správně a odmítl argumentaci povinné o dobrovolnosti jejího plnění, s ohledem na „rozhodnutí Ústavního soudu“ nicméně zohlednil náročnost vymáhání exekované částky a rozhodl o zkrácení odměny ve výši 75 %, neboť „tuto částku považuje za přiměřenou, pokud jde o vynaložené úsilí ze strany exekutora a složitost věcí“.

Ústavní soud se v této skutkově i právně jednoduché věci s odkazem na čl. 36 odst. 1 Listiny jasně vymezil vůči praxi exekučního soudu, který své právní posouzení – při absenci potřebného zákonného podkladu (jak sám v odůvodnění přiznává) – opírá o blíže nekonkretizovanou judikaturu Ústavního soudu bez jakékoliv identifikace konkrétních rozhodnutí.

Je povinností každého soudu (ani Ústavní soud nevyjímaje) jím využitou judikaturu (kteréhokoli soudu) plnohodnotně citovat a alespoň ve stručnosti vysvětlit, jakým způsobem dopadá na projednávaný případ. Citujme závěrem bod 19 prezentovaného nálezu: „Ústavní soud samozřejmě pozitivně vnímá snahu obecných soudů zohledňovat jeho judikaturu. Není nicméně akceptovatelné, aby byla používána bez citací konkrétních rozhodnutí a náležitě aplikace v nich obsažených právních názorů na projednávaný případ. V opačném případě totiž odkazování na nespécifikovanou rozhodovací činnost Ústavního soudu připomíná spíše používání jakéhosi všeobecného žolíka, kterým by bylo možné podpořit v podstatě cokoliv. Takový přístup s sebou ve výsledku nese nebezpečí výše poukazované libovůle ze strany rozhodujícího soudu. Účastníci řízení (případně nadřízených soudů) jednoduše nemohou být stavěni do role detektivů, pátrajících po příslušné judikatuře a dohadujících se, zda opravdu našli ta soudem ‚utajená‘ rozhodnutí (pokud existují!) a zda jsou pro projednávaný případ relevantní. Soudní rozhodování v právním státě nesmí připomínat praktiky z kafevských příběhů.“

Text: Mgr. David Hozman

Judikatura v exekučních věcech

1. Exekuční návrh

*usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 136/2023 ze dne 17. 7. 2023
k ustanovení § 37 odst. 4 písm. c) exekučního řádu*

V projednávané věci oprávněný dne 4. 1. 2022 podal exekuční návrh, jímž se domáhal vymožení peněžitých pohledávek za povinným, které mu byly přiznány rozhodčím nálezem Mezinárodního obchodního rozhodčího soudu při Obchodní a průmyslové komoře Ruské federace. Právním důvodem přisouzených částek jsou smluvní pokuty za nadnormativní prostoje železničních vozů vyplývající ze smluv, na jejichž základě oprávněný dodával povinnému ropné produkty a povinný mj. odpovídal za včasné vrácení prázdných cisteren ze stanice vykládky do stanice nakládky, přičemž povinný porušil smluvní podmínky tím, že cisterny (železniční vozy) vracel se zpožděním.

Spolu s exekučním návrhem oprávněný podal též návrh na uznání rozhodčích nálezů na území České republiky. Obvodní soud pro Prahu 1 usnesením prohlásil rozhodčí nálezy za vykonatelné na území České republiky a pověřením nařídil exekuci a vedením exekuce pověřil soudního exekutora. K odvolání povinného Městský soud v Praze usnesením zrušil usnesení exekučního soudu o prohlášení rozhodčích nálezů za vykonatelné na území České republiky a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení s tím, že exekuční soud se musí zabývat návrhem oprávněného na uznání cizích rozhodčích nálezů a rozhodnout o něm, neboť právní úprava pro vedení exekuce podle cizího rozhodčího nálezu vyžaduje formální uznání zvláštním rozhodnutím (rozsudkem), a dále se musí zabývat relevancí námitek, které povinný proti uznání uplatnil v rámci podaného odvolání, a jde-li o podmínky uznání, respektive překážky, které by

mu bránily, vyjde soud přednostně z úpravy obsažené v ustanovení čl. V Úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů uzavřené 10. 6. 1958 v New Yorku, vyhlášené pod č. 74/1959 Sb. (dále jen „Newyorská úmluva“). Obvodní soud pro Prahu 1 následně rozsudkem rozhodčí nálezy uznal na území České republiky a Městský soud v Praze jeho rozhodnutí potvrdil.

V souladu s ustanovením § 37 odst. 4 písm. c) exekučního řádu lze vést exekuci na základě cizího rozhodčího nálezu, u něhož bylo rozhodnuto o uznání. Nejvyšší soud vyložil, že má-li být na území České republiky vykonán cizí rozhodčí nálezn podle Newyorské úmluvy, pak i u takového nálezu je třeba nejprve rozhodnout o jeho uznání.

V souladu s ustanovením § 35 odst. 6 exekučního řádu ve znění účinném ode dne 1. 1. 2022 může být současně s exekučním návrhem podán i návrh na uznání, přičemž k rozhodnutí o takovém návrhu je příslušný exekuční soud. V takovém případě soud vydá pověření a nařídí exekuci poté, kdy rozhodne o návrhu na uznání, o kterém rozhoduje bez jednání.

Povinný v první řadě namítal, že v rozhodčím řízení došlo k porušení zákona Ruské federace o rozhodčím řízení v mezinárodních obchodních věcech, podle kterého v případě jednání s některou osobou v souvislosti s jejím možným jmenováním rozhodcem sdělí tato osoba veškeré okolnosti, které by mohly zavdat příčinu pro oprávněné pochybnosti ohledně její nestrannosti nebo nezávislosti. Povinný za rozpornou považuje skutečnost, že rozhodce senátu, který o věci rozhodoval, stranám neoznámil svou možnou podjatost, již povinný spatřuje v tom, že rozhodce působil jako vedoucí oddělení korporátního práva ve Výzkumném centru soukromého práva prezidenta Ruské federace,

a současně účastníkem rozhodčího řízení (v této věci oprávněným) je ruská společnost ovládaná ruským státem, v jejímž čele je osobní přítel prezidenta Ruské federace.

Podle čl. V odst. 1 písm. d) Newyorské úmluvy může být uznání a výkon rozhodčího nálezu odepřen na žádost strany, proti níž je nález uplatňován, tehdy, pokud tato strana prokáže příslušnému orgánu země, v níž je o uznání a výkon žádáno, že složení rozhodčího soudu nebo rozhodčí řízení nebylo v souladu s ujednáním stran, nebo nebylo-li takového ujednání, že nebylo v souladu se zákony země, kde se rozhodčí řízení konalo.

Judikatura Nejvyššího soudu je ohledně výkladu podjatosti rozhodce ustálena v tom směru, že typicky se jedná o případy, kdy je rozhodce současně na straně účastníka řízení či svědka, respektive když by řízením nebo jeho výsledkem mohl být dotčen na svých právech, má-li k účastníkům řízení příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, případně vztah ekonomické závislosti. Vztahem ekonomické závislosti se rozumí bezprostřední a přímý ekonomický vztah – například pokud rozhodce současně působí jako zaměstnanec jedné ze stran rozhodčí smlouvy, jako obchodní partner jedné ze stran rozhodčí smlouvy či jako kolega v zaměstnaneckém či obdobném vztahu.

Rozhodce přitom nemá povinnost oznámit jakýkoliv sebemenší vztah ke stranám či k jejich zástupcům, ale pouze takový, který dosahuje jisté intenzity a je způsobilý vzbudit oprávněné pochybnosti o nepodjatosti, nestrannosti či nezávislosti rozhodce. Nejvyšší soud současně vyložil, že jestliže určitá okolnost sama o sobě nezakládá důvod pochybovat o nepodjatosti rozhodce a není důvodem jeho vyloučení, není možné ani uvažovat o vyloučení rozhodce pouze pro porušení oznamovací povinnosti ohledně této nerelevantní okolnosti.

V poměrech projednávané věci se Nejvyšší soud ztotožňuje se závěrem soudu odvolacího, že povinným tvrzený vztah rozhodce a oprávněného nedosahuje intenzity ekonomické závislosti, jež by zakládala důvod pochybovat o podjatosti rozhodce, ani že by o tomto vztahu byl rozhodce povinen

účastníky rozhodčího řízení informovat. V samotné okolnosti, že rozhodce působil na pozici vedoucí oddělení státního (vládního) vědeckého institutu a oprávněný je ruskou právníkem osobou, v níž má obchodní podíl Ruská federace a řídicí funkci v ní zastává blízký přítel ruského prezidenta, nelze bez dalšího spatřovat vztah ekonomické závislosti (natož přímý a bezprostřední) rozhodce přímo na oprávněného nebo na osobách, jež mají rozhodující vliv na jednání oprávněného, a tudíž po ní nebylo lze vyžadovat, aby tuto skutečnost stranám rozhodčího řízení oznámila.

Namítal-li povinný, že odvolací soud nesprávně postupoval při zjišťování a aplikaci ruské právní úpravy, lze v této souvislosti odkázat na judikaturu dovolacího soudu, podle níž cizozemské právní předpisy, stejně jako předpisy uveřejněné ve Sbírce zákonů nejsou a nemohou být předmětem dokazování, soud má zásadně zjišťovat obsah cizího práva jakýmkoli dostupným a spolehlivým způsobem a znalost cizího práva může získat vlastním studiem, vyjádřením Ministerstva spravedlnosti (§ 23 odst. 3 zákona o mezinárodní právu soukromém), ze znaleckého posudku z oboru právních vztahů k cizině, může požádat o součinnost účastníka, který se cizího práva dovolává, aby předložil text cizí normy, přičemž v uvedených případech nejde o důkaz listinou ve smyslu § 129 občanského soudního řádu. V projednávané věci přitom znění dotčeného ruského právního předpisu (v českém překladu) bylo soudu postoupeno přímo povinnou a odvolací soud z něj také vycházel.

Povinný dále namítal, že uznání a výkon rozhodčích nálezů jsou v rozporu s veřejným pořádkem České republiky. Podle článku V odst. 2 písm. b) Newyorské úmluvy může být uznání a výkon rozhodčího nálezu také odepřen, jestliže příslušný orgán země, kde se žádá o uznání a výkon, zjistí, že uznání nebo výkon nálezu by byl v rozporu s veřejným pořádkem této země.

K rozporu s veřejným pořádkem dochází tehdy, pokud by přiznání účinku vykonatelnosti rozhodčího nálezu odporovalo základním principům ústavního a právního řádu, společenského zřízení a veřejného pořádku vůbec, přičemž by se jednalo o porušení takového zájmu, na kterém je třeba

zcela jednoznačně a v každém ohledu trvat. Muselo by tedy jít o mimořádné a závažné porušení kogentních norem českého právního řádu. Pojem veřejného pořádku zahrnuje především základní normy procesního práva zaručující stranám právo na spravedlivý proces, zejména právo být slyšen, a jelikož i náprava procesních vad je záležitostí soudů státu, v němž bylo rozhodnutí vydáno, lze ve státě uznání rozhodnutí (popř. jeho výkonu) zohlednit jen zcela zásadní procesní vady spočívající zejména v tom, že ve státě původu nebyla účastníku vůbec dána příležitost svá procesní práva uplatnit.

Povinný rozpor s veřejným pořádkem spatřuje v tom, že oprávněný je druhou největší ruskou společností vlastněnou a ovládanou ruskou vládou, zatímco povinný je menší soukromou evropskou společností, do roku 2014 řízenou a spoluvlastněnou ukrajinskými občany, podnikající v oblasti nákupu a prodeje LPG, který nakupovala mj. od oprávněného již před rokem 2014, LPG odebíraný povinným od oprávněného byl dopravován po železnici přes území Ukrajiny, konkrétní přepravu pro povinného zajišťovaly ukrajinské obchodní společnosti, přičemž prostoje vagonů se děly především na ruském a ukrajinském území z důvodů mimo jakýkoliv vliv a kontrolu povinného, kdy na vznik a trvání prostoje měly vliv konflikt a komplikované vztahy mezi Ruskem a Ukrajinou po roce 2014.

Povinný podání exekučního návrhu považuje za nátlak oprávněného na povinného, respektive na jeho bývalé statutární orgány z důvodu jejich ukrajinské příslušnosti, uvádí, že byl podán záměrně v důsledku zhoršení mezinárodních vztahů mezi Českou republikou, Evropskou unií a Ukrajinou na straně jedné a Ruskou federací od roku 2014 a následně v důsledku strategického postupu Ruska v ekonomické oblasti vůči subjektům (byť soukromým) z České republiky a Evropské unie, domnívá se, že úspěšné vymáhání pohledávky může v praxi vést k financování válečného agresora a oprávněný i její generální ředitel figurují na sankčním seznamu Evropské unie.

Povinným tvrzené skutečnosti s ohledem na výše citovanou judikaturu nedosahují intenzity roz-

poru s veřejným pořádkem České republiky, a to ani ve svém souhrnu. Z tvrzení povinného se nepodává, že by v rozhodčím řízení byla porušena práva účastníků (a to ani v menší než závažné míře – vyjma tvrzení o podjatosti rozhodce, jeho nedůvodnost však byla podrobně rozebrána výše) nebo že by výsledek rozhodčího řízení byl ovlivněn státní příslušností statutárních orgánů povinného (nadto bývalých, neboť i z tvrzení povinného vyplývá, že v době zahájení rozhodčího řízení, v jeho průběhu ani v době vydání rozhodčích nálezů již ukrajínští občané nebyli statutárními orgány povinného; ostatně smlouvy mezi účastníky, jež jsou podkladem exekučního titulu, byly též uzavřeny v době, kdy již členy představenstva nebyli ukrajinští občané). Ani spekulativní úvahy povinného o motivaci oprávněného k vymáhání prisouzené pohledávky nemohou vést k závěru o rozporu uznání či výkonu rozhodčího nálezu s veřejným pořádkem, v podání exekučního návrhu nelze na základě tvrzení povinného spatřovat šikanózní jednání oprávněného.

Rovněž okolnost, že oprávněný figuruje na sankčním seznamu Evropské unie, nevede k rozporu uznání a výkonu rozhodčích nálezů s veřejným pořádkem, neboť sankce se na smluvní vztah oprávněného a povinného nevztahovaly. Oprávněný je na sankčním seznamu zařazen od roku 2014 ve vztahu k zákazu obchodování s převoditelnými cennými papíry a nástroji peněžního trhu a dále ve vztahu k zákazu přímo či nepřímo uzavírat s ní jakékoli transakce, přičemž tento zákaz se do dne 15. 5. 2022 nevztahuje na plnění smluv uzavřených před dnem 16. 3. 2022 a nevztahuje se ani na transakce, které jsou nezbytně nutné k nákupu, dovozu nebo přepravě zemního plynu z Ruska do Evropské unie a ropy z Ruska.

Námítky povinného týkající se důvodů prostoje vedoucích k povinnosti hradit smluvní pokuty směřují k věcnému přezkumu exekučních titulů, který není v řízení o uznání zásadně přípustný, stejně tak okolnosti uzavírání smluv mezi oprávněným a povinným nemohou být relevantní pro výhradu veřejného pořádku, neboť se týkají jejich obchodního vztahu a jsou součástí obvyklého podnikatelského rizika.

*usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 999/2023 ze dne 30. 5. 2023
k ustanovení § 43a odst. 6 exekučního řádu*

Z ustanovení § 157 odst. 2 občanského soudního řádu plyne pro soud povinnost v odůvodnění meritorního rozhodnutí (jímž v posuzované věci je napadené usnesení, srov. dále ustanovení § 167 odst. 2 občanského soudního řádu) přesvědčivě vyložit (mimo jiné), které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce. Opomeneli se soud v odůvodnění náležitě vypořádat se všemi námitkami významnými pro posouzení správnosti rozhodnutí ve věci, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Dovolací soud sice nevyklučuje, že případné vypořádání konkrétních opětovně vznesených námitek lze v zásadě provést i odkazem na dřívější pravomocné rozhodnutí, v němž již byly jako předběžná otázka posuzovány a nebyly shledány důvodnými, a že soud z tohoto předchozího rozhodnutí při jejich opakovaném posouzení vychází. I za takových okolností je však třeba v dalším navazujícím rozhodnutí uvést, jaké konkrétní námitky již byly dříve jako předběžné otázky, ve kterém konkrétním rozhodnutí a s jakým výsledkem posouzeny, jakož i ve stručnosti sdělit, proč soud nemá důvod se od jejich dřívějšího řešení odchýlit.

V posuzované věci odvolací soud v odůvodnění napadeného usnesení sice z procesního hlediska stručně vysvětlil, proč přistoupil ke změně výroku usnesení soudního exekutora, avšak předestřenou právní otázkou, tj. materiální vykonatelností notářského zápisu, se nikterak nezabýval, tudíž se s odvolacími námitkami oprávněného nevypořádal, a to za situace, kdy jejím exekučnímu návrhu nevyhověl.

V tomto ohledu nemůže postačovat odkaz odvolacího soudu na jeho pokyn adresovaný soudnímu exekutorovi ve smyslu ustanovení § 43a odst. 6 exekučního řádu, který není rozhodnutím. Podle ustálené rozhodovací praxe je procesně tolerováno, aby odvolací soud v případě replikovaných

námitek účastníka řízení a opakovaného přezkoumávání věci odkázal na dřívější (pravomocná) rozhodnutí, případně aby alespoň vyložil, které skutkové a právní závěry přezkoumávaného rozhodnutí sdílí. Posuzovaný případ ve všech relevantních aspektech umožňujících uvedený postup (tj. koncept úsporného odůvodnění rozhodnutí ve věci samé) nepředstavuje.

---

2. Zastavení exekuce

*usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1531/2023 ze dne 20. 6. 2023
k ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu*

V souladu s ustanovením § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu bude výkon rozhodnutí zastaven, jestliže průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů. Citované ustanovení je právní normou s relativně neurčitým obsahem, jež exekučnímu soudu poskytuje zdánlivě vysokou míru uvážení, zda zastaví exekuci pro zjevnou bezúčelnost způsobenou nemajetností povinného.

Při posouzení, zda aplikace právní normy s relativně neurčitým obsahem byla odvolacím soudem provedena správně, Nejvyšší soud zvažuje, zda úvaha odvolacího soudu je zjevně nepřiměřená. Toto ustanovení, na jehož základě lze exekuci zastavit pro tzv. bezúčelnost (pro nemajetnost povinného), má být aplikováno zdrženlivě, okolností, pro které má být exekuce z tohoto důvodu zastavena, musí působit intenzivně a v podstatné míře; přirozeným smyslem exekuce totiž je, aby byla provedena, nikoli zastavena. Tomu odpovídá i míra ochrany, jež je v exekuci poskytována povinnému a která je zásadně limitována tím, že dobrovolně nesplnil to, co mu bylo autoritativním výrokem uloženo.

To samozřejmě neznamená, že by exekuce měla být vedena do nekonečna, jestliže aktuální majetková situace povinného neumožňuje pokrýt ani náklady exekuce, a neexistuje-li ani reálná perspektiva, že povinný v dosažitelné budoucnosti nabude majetku, z něhož by bylo možné náklady exekuce a alespoň zčásti i plnění, které je vymáháno, uspokojit.

Skutečnost, že exekuce bezúspěšně probíhá již po delší dobu, není sama o sobě důvodem pro zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu, lze-li v budoucnu očekávat změnu v majetkových poměrech povinného, samozřejmě za předpokladu, že tato změna je reálně očekávatelná v dostupné době, a nikoliv jen hypotetická.

K takovému závěru, tedy že lze do budoucna očekávat změnu v majetkových poměrech povinného, dospěl soudní exekutor i odvolací soud. Odvolací soud v napadeném rozhodnutí nevycházel pouze ze zprávy soudního exekutora, ale i z obsahu exekučního spisu, přičemž vzal v potaz všechny okolnosti rozhodné pro zde projednávanou věc (snížení pracovní schopnosti o 45 %, částka dosud uhrazená na tuto exekuci, stanovisko soudního exekutora).

*usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 661/2023 ze dne 10. 5. 2023
k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu*

Vykonávaný výrok exekučního titulu je výsledkem aplikace pravidla procesního úspěchu při rozhodování o náhradě nákladů řízení nerozlučně spjatého s civilním soudním řízením sporným, totiž že procesně neúspěšný účastník řízení hradí náklady řízení procesně úspěšné protistrany. Spor oprávněného s povinným panoval a nadále trvá ohledně obsahu nového prohlášení vlastníka, proto se oprávněný obrátil s žalobou o nahrazení projevu vůle povinného na soud.

Exekučním titulem bylo vyhověno návrhu oprávněného a důvodem, pro který byl zamítnut návrh na vklad prohlášení do katastru nemovitostí, je

skutečnost, že v něm, respektive v jeho příloze (v prohlášení vlastníka) došlo k písarské chybě způsobené nesprávným výpočtem podílu u konkrétní jednotky. Tuto chybu lze napravit dodatkem, který ovšem povinný (znovu) jako jediný ze spoluvlastníků svým obstrukčním postojem odmítá podepsat.

Za daných okolností odvolací soud správně uzavřel, že zde nejsou žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly závěr o tom, že by provedení exekuce v daném případě vedlo v důsledku vad exekučního titulu ke zjevné nespravedlnosti či bylo v rozporu s principy právního státu. Vzhledem k obecně přijímané zásadě, že ve vykonávacím řízení již není prostor k revizi skutkových zjištění, na nichž nalézací soud postavil vykonávané rozhodnutí, v dané fázi řízení již nemá místo ani námitka povinného, že nalézací soud nemohl zrušit bytové spoluvlastnictví tak, jak to učinil.

---

3. Prodej nemovitých věcí

*usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 570/2023 ze dne 14. 7. 2023
k ustanovení § 336a občanského soudního řádu*

Zákonná úprava rozděluje průběh exekuce prodejem nemovitých věcí do několika relativně samostatných fází, z nichž v každé se řeší vymezený okruh otázek. Těmito fázemi jsou 1) nařízení exekuce, 2) určení ceny nemovité věci a jejího příslušenství, ceny závad a práv s nemovitou věcí spojených, určení závad, které prodejem v dražbě nezaniknou a určení výsledné ceny, 3) vydání usnesení o dražební vyhlášce, 4) prodej nemovité věci v dražbě a 5) rozvrh rozdělované podstaty. Úkony soudu, účastníků řízení a osob na řízení zúčastněných jsou zpravidla završeny usnesením, jehož účinky vylučují možnost v další fázi znovu řešit otázky, o kterých již bylo (pravomocně) rozhodnuto.

Tak tomu je i u určení výsledné ceny nemovité věci [stanovené ve smyslu ustanovení § 336a odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu podle výsledků ocenění a ohledání (ustanovení § 336 občanského soudního řádu)] a u dražební vyhlásky, v níž je soud povinen – kromě jiného – výslednou cenu nemovité věci uvést [ustanovení § 336b odst. 2 písm. d) občanského soudního řádu].

V projednávané věci byla cena nemovité věci určena rozhodnutím soudního exekutora a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 8. 12. 2021. Z uvedeného vyplývá, že nabylo-li usnesení o výsledné ceně nemovité věci právní moci dne 8. 12. 2021, je soudní exekutor při rozhodování o příklepu tímto pravomocným usnesením určujícím výslednou cenu nemovité věci vázán, a proto mu již v této fázi exekučního řízení nepřislouží takto stanovenou výslednou cenu přezkoumávat. O situaci, že by došlo k podstatné změně poměrů (například k podstatnému znehodnocení stavby živelní pohromou), v dané věci nejde.

Pakliže se povinný dovolává analogie práva, lze k tomu pouze doplnit, že analogie v procesním právu je v zásadě nežádoucí, nicméně její výjimečné použití při aplikaci procesních norem přípustit lze; v určitých mimořádných případech logických nedostatků zákonné úpravy může představovat řešení procesní situace, jež je konformní jak s ústavním pořádkem, tak i s účelem zákona.

V tomto případě však právní úpravu provedenou v zákoně o veřejných dražbách, jak se jí dovolává povinný, nelze vůbec aplikovat, neboť, jak vyplývá z ustanovení § 1 zákona o veřejných dražbách, tento zákon upravuje veřejné dražby, vznik, trvání a zánik některých právních vztahů s tím souvisejících a podle tohoto zákona se postupuje, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Jinak řečeno, mají-li jak občanský soudní řád, tak zákon o veřejných dražbách samostatnou, ucelenou a na sobě navzájem nezávislou úpravu dražby, je vyloučeno jednotlivé instituty (právní úpravu) toho kterého zákona za pomoci analogie volně zaměňovat.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1058/2023 ze dne 21. 6. 2023

k ustanovení § 336m odst. 1 občanského soudního řádu

Určuje-li v exekučním řízení způsob provedení exekuce pověřený soudní exekutor (ustanovení § 58 odst. 3 věta první exekučního řádu), jenž je v souladu s ustanovením § 46 exekučního řádu povinen vést exekuci v zájmu oprávněného rychle a účelně i bez návrhu, nemůže být jeho postup při nařízení dalšího dražebního jednání ve lhůtě od tří měsíců do jednoho roku po předchozí bezúspěšné dražbě podmíněn podáním návrhu oprávněného ve smyslu ustanovení § 336m odst. 1 občanského soudního řádu, ledaže by oprávněný vyslovil (dal soudnímu exekutorovi zcela nepochybně najevo), že s další dražbou již nesouhlasí.

Podle ustanovení § 336m odst. 1 občanského soudního řádu nebylo-li při dražbě učiněno ani nejnižší podání, soud dražební jednání skončí. Další dražební jednání soud na návrh oprávněného nebo toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný, který lze podat nejdříve po uplynutí 3 měsíců od bezúspěšné dražby; nebyl-li návrh podán do 1 roku, soud výkon rozhodnutí zastaví. Podle ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Podle ustanovení § 69 exekučního řádu účinného do dne 31. 12. 2021 nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na exekuci prodejem movitých věcí a nemovitých věcí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitých věcí.

Pro řešení rozhodné právní otázky je návodný rozsudek sp. zn. 30 Cdo 4274/2019 ze dne 21. 7. 2020, v němž Nejvyšší soud krom dalšího zdůraznil roli soudního exekutora jako osoby určující způsob provedení exekuce, jelikož účastníkům řízení není ponechána ve výběru exekučních prostředků žádná dispozice. Postup soudního exekutora je ovládán zásadou oficiality, z čehož plyne, že soudní exekutor je povinen v exekučním řízení konat po svém pověření neprodleně i bez návrhu účastníků a exekuci provádět rychle a účel-

ně tak, aby byla vymáhaná povinnost splněna co nejdříve a v úplném rozsahu. Je přitom povinen postupovat hospodárně a efektivně tak, aby to bylo pro oprávněného co nejvýhodnější, avšak při respektování zásad exekučního řízení, především zásady ochrany povinného a třetích osob. Podle informací, které zjistí o povinném a jeho majetku, zvolí způsob či více způsobů exekuce a pokračuje v exekuci až do úplného vynucení povinnosti, příslušenství a nákladů řízení. Soudní exekutor může vůči povinnému užít jednoho, vícero či všech způsobů provedení exekuce, které exekuční řád zná, a to současně nebo postupně, přičemž rozhodnutí o tom, jaké způsoby provedení exekuce a v jaké časové souslednosti soudní exekutor užije, je pouze na něm samotném. V úkonech v provádění exekuce může ustát jen v případě, kdy tak stanoví zákon.

Při zvažování možnosti aplikace norem občanského soudního řádu pro řízení exekuční v otázkách exekučním řádem výslovně neupravených je třeba mít vždy na zřeteli limitaci ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu, umožňujícího použití obecného procesního předpisu (toliko) v rozsahu přiměřeném, zohledňujícím veškeré zvláštnosti řízení exekučního. Ustanovení obecného procesního předpisu proto nemohou být v exekučním řízení aplikována mechanicky jen na základě gramatického výkladu či obecného odkazu, nýbrž vždy s respektem k povaze a principům exekučního řízení.

Ačkoli by se prima facie mohlo jevit, že prostřednictvím ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu lze aplikovat ustanovení § 336m odst. 1 občanského soudního řádu v celé jeho šíři, a tedy že i při nařizování další dražebního jednání by soudní exekutor měl vyčkat předešlého návrhu oprávněného, není možné přehlédnout zvláštní úpravu plynoucí z ustanovení § 46 odst. 2 exekučního řádu, podle které soudní exekutor pro úkony směřující k vedení exekuce (mezi něž nařízení dražebního jednání, zde v téže logice rovněž včetně nařízení další dražby, nepochybně patří) nepotřebuje souhlas oprávněného. Není rovněž důvod do fáze vlastního vedení (provádění) exekuce bez dalšího přenášet pro vykonávací řízení typický návrhový princip (v jehož intencích bylo ostatně ustanovení § 336m občanského soudního řádu koncipováno), na základě kterého oprávněný disponuje nejen

návrhem na nařízení výkonu rozhodnutí, ale – oproti vedení exekuce – určuje konkrétní způsob provedení výkonu rozhodnutí (ustanovení § 261 občanského soudního řádu).

Opačný výklad by popíral základní a od přijetí exekučního řádu nezměněnou charakteristiku exekučního řízení, v němž zákonodárce svěřil soudnímu exekutorovi za účelem rychlejšího, pružnějšího a efektivnějšího vymáhání pohledávek oprávněných osob nezbytný rozsah realizační autonomie. Ta se musí projevit rovněž v přiměřené aplikaci některých norem občanského soudního řádu, mezi něž náleží ustanovení § 336m odst. 1 občanského soudního řádu. Byla by totiž kontradiktorní (a tím i problematická) interpretace na straně jedné plně respektovat ve fázi nařízení exekuce volbu soudního exekutora ohledně způsobu vedení exekuce, což v případě prodeje nemovitých věcí zahrnuje mj. postup soudního exekutora při nařízení první dražby, na straně druhé bránit téže autonomii soudního exekutora u nařízení další dražby (po neúspěšné předchozí) ve prospěch do té doby nepřítomného návrhového prvku.

Oprávněný přitom má v jakékoli exekuční fázi zachováno právo navrhnout zastavení exekuce (ustanovení § 268 odst. 1 písm. c/ občanského soudního řádu), a tím zamezit dalšímu provádění exekuce, v rámci čehož lze přiměřenou aplikací občanského soudního řádu dovodit, že má možnost projevit s další dražbou nemovitých věcí ve smyslu § 336m odst. 1 občanského soudního řádu nesouhlas. Naopak, oprávněnému samozřejmě nelze bránit v tom, aby nařízení další dražby v zákonné lhůtě (tu je ostatně povinen dodržet též soudní exekutor) sám navrhl a předešel tím postupu soudního exekutora.

Vyslovený závěr platí i pro nyní vedenou exekuci, zahájenou nejprve jako výkon rozhodnutí a až posléze předanou soudnímu exekutorovi na základě přechodných ustanovení zákona č. 396/2012 Sb., jestliže podle těchto přechodných ustanovení (článek II. bod 3 věta druhá, bod 6) řízení o výkon rozhodnutí pokračuje po předání spisu u soudního exekutora jako exekuční řízení, aniž by byl soudní exekutor vázán původním návrhem oprávněného, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí veden.

rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2631/2022 ze dne 28. 6. 2023
k ustanovení § 267a odst. 2 občanského soudního řádu

Pakliže žalobkyně na výzvu soudního exekutora reagovala podáním, v němž uplatňuje (podle svého názoru) „eventuální“ petit, ve skutečnosti (protože uplatňuje pouze jeden nárok „procesního charakteru“ – srov. účinky rozsudku ve smyslu ustanovení § 267a odst. 2 občanského soudního řádu) se o žádnou „eventualitu“ nejedná; žalobkyně jednoznačně tvrdí neexistenci základu do exekučního řízení uplatněné pohledávky žalované, a tedy popírá pravost této pohledávky [o popření pravosti jde tehdy, má-li popírající účastník rozvrhu za to, že uplatněná pohledávka vůbec nevznikla nebo že sice vznikla, ale také již zcela zanikla (například splněním, započtením, prekluzí), anebo že je zcela promlčena; za této situace mělo být vyho- věno návrhu na popření pravosti této pohledávky.

Promlčecí doba u pohledávky ze smlouvy o úvěru nebo z jiného obchodního závazkového vztahu činí (není-li stanoveno jinak) čtyři roky (ustanovení § 397 obchodního zákoníku) a běží ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno u soudu. Promlčecí doba přestává běžet, když věřitel za účelem uspokojení nebo určení svého práva učiní jakýkoli právní úkon, který se považuje podle předpisu upravujícího soudní řízení za jeho zahájení nebo za uplatnění práva v již zahájeném řízení, nebo jestliže věřitel zahájí na základě platné rozhodčí smlouvy rozhodčí řízení způsobem stanoveným v rozhodčí smlouvě nebo v pravidlech, jimiž se rozhodčí řízení řídí.

Podle ustanovení § 408 odst. 1 obchodního zákoníku (ve znění účinném do dne 31. 8. 2012) bez ohledu na jiná ustanovení tohoto zákona skončí promlčecí doba nejpozději po uplynutí 10 let ode dne, kdy počala poprvé běžet. Námitku promlčení však nelze uplatnit v soudním nebo rozhodčím řízení, jež bylo zahájeno před uplynutím této lhůty. Ustanovení se vztahuje i na pohledávky pravomocně přiznané v soudním nebo rozhodčím řízení. Tento zákaz uplatnění námitky promlčení nemá za následek stavení promlčecí doby po dobu řízení o výkon rozhodnutí či exekučního řízení, nýbrž to,

že k námitce promlčení uplatněné v řízení o výkon rozhodnutí (exekučním řízení) se nepřihlíží, jestliže lhůta 10 let ode dne, kdy promlčecí doba počala poprvé běžet, uplynula až v průběhu tohoto řízení.

Pakliže tedy věřitel uplatnil včas své právo u soudu, měla tato skutečnost za následek, že promlčecí doba (po dobu tohoto řízení) „přestala běžet“, avšak pouze po dobu deseti let ode dne, kdy začala promlčecí doba běžet poprvé; potom působí pouze „zákaz“ uplatnit námitku promlčení. Z uvedeného je nutno dovodit závěr, že ke „stavení“ promlčecí doby (ve smyslu ustanovení § 402 obchodního zákoníku) dochází v takovém případě pouze po dobu deseti let ode dne, kdy začala promlčecí doba běžet poprvé; pouze v této době je možno (bez ohrožení promlčením) uplatnit pohledávku v „jiném“ řízení, v němž se uplatní zákaz uplatnění námitky promlčení (v úvahu připadá přihlášení pohledávky do exekuce vyvolané jiným věřitelem, do insolvenčního řízení, uplatnění práva ze zástavy apod.).

Pakliže tedy, jak vyplývá ze souhrnu skutkových okolností této věci, žalovaná (její právní předchůdce) mohla poprvé svoji úvěrovou pohledávku uplatnit u soudu dne 1. 11. 1998 a uplatnila ji u soudu dne 23. 9. 2002, byla zachována čtyřletá promlčecí doba; maximální desetiletá promlčecí doba uplynula dne 1. 11. 2008. Bylo-li exekuční řízení, do kterého žalovaná svoji úvěrovou pohledávku přihlásila dne 21. 1. 2020, zahájeno až dne 25. 6. 2010, tedy v době, kdy již uběhla promlčecí doba podle ustanovení § 408 odst. 1 obchodního zákoníku, neplatí pro toto exekuční řízení „zákaz“ uplatnit námitku promlčení a úvěrová pohledávka byla již promlčena.

Zástavní právo podléhá promlčení, neboť nejde o majetkové právo, které by bylo – na rozdíl od vlastnického práva – z možnosti promlčení vyloučeno, i když má také věcněprávní povahu. Ustanovení § 170 odst. 2 starého občanského zákoníku má z hlediska promlčení význam jen v tom, že umožňuje uspokojení zajištěné pohledávky ze zástavy i pro případ, kdyby zajištěná pohledávka již byla promlčena a kdyby proto nebylo možné dosáhnout její uspokojení z důvodu závazkového právního vztahu, a promlčení nároku na uspokojení zajištěné pohledávky ze zástavy se netýká.

Protože se podle ustanovení § 100 odst. 2 věty třetí starého občanského zákoníku zástavní práva nepromlčují dříve než zajištěná pohledávka, nepostačuje k promlčení zástavního práva toliko marné uplynutí doby určené občanským právem k uplatnění nároku na uspokojení ze zástavy, neboť je třeba, aby marně uplynula také promlčecí doba k uplatnění zajištěné pohledávky; nedošlo-li k promlčení zajištěné pohledávky, nemůže být promlčeno ani zástavní právo, i kdyby jeho předmětem byl majetek jiné osoby než dlužníka této pohledávky.

Promlčení zástavního práva se podle ustálené judikatury soudů řídí občanským zákoníkem a dalšími předpisy občanského práva, i když jím byla zajištěna pohledávka ze smlouvy o úvěru nebo z jiného obchodního závazkového vztahu.

Promlčecí doba zástavního práva je tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé (tj. ode dne, kdy vzniklo právo na uspokojení zajištěné pohledávky ze zástavy). Bylo-li však zástavní právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno; v případě, že zástavní právo bylo zástavním dlužníkem písemně uznáno co do důvodu a výše, promlčuje se za deset let ode dne, kdy k uznání došlo, nebo, byla-li v uznání uvedena lhůta k plnění, od uplynutí této lhůty.

Pravomocné usnesení o nařízení prodeje zástavy (ustanovení § 200z občanského soudního řádu, nyní ustanovení § 358 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních), kterým bylo skončeno řízení o soudním prodeji zástavy, není soudním rozhodnutím, které by způsobovalo, že by se zástavním věřitelem osvědčené zástavní právo promlčovalo až za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno.

Jak vyplynulo z předchozího textu, poprvé mohlo být zástavní právo uplatněno dne 1. 11. 1998, zástavní věřitelka je uplatnila až podáním návrhu na nařízení prodeje zástavy dne 21. 11. 2016, tedy v době, kdy obecná tříletá promlčecí doba již dávno marně proběhla, a kdy, jak vyplynulo i z předchozího textu, bylo dovozeno i promlčení

zástavním právem zajištěné úvěrové pohledávky ve smyslu ustanovení § 408 odst. 1 obch. zákoníku; zástavní právo je tedy rovněž promlčeno.

---

4. Nepeněžitě plnění

*usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1708/2023 ze dne 18. 7. 2023
k ustanovení § 72 exekučního řádu
a § 347 odst. 1 občanského soudního řádu*

Jednou ze základních náležitostí materiální vykonatelnosti rozhodnutí je, aby v něm byl vymezen rozsah a obsah povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí nařízen. Je tomu tak proto, aby vykonávací orgán věděl, co vlastně má být vynuceno, a aby nemusel teprve v průběhu vykonávacího řízení zjišťovat, co je obsahem uložené povinnosti. Exekučnímu soudu tedy přísluší posoudit, zda rozhodnutí k výkonu navržené ukládá povinnému povinnosti, jež lze vskutku vykonat, například zda uložená povinnost odpovídá možným způsobům exekuce, zda tato povinnost je konkretizována dostatečně určitě apod. Ačkoli musel mít nalézací soud na zřeteli totéž, nelze vyloučit, že soud exekuční dospěje k jinému závěru, a pro nedostatek (materiální) vykonatelnosti předloženého titulu návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zamítne.

Při zkoumání materiální vykonatelnosti rozhodnutí vychází soud z obsahu rozhodnutí, především z jeho výroku, případně i z odůvodnění, avšak pouze za účelem výkladu výroku, tedy k odstranění případných pochybností o obsahu a rozsahu výrokem uložené povinnosti; výrok titulu nelze jakkoli doplňovat či opravovat. V dané věci sice výrok exekučního titulu neobsahuje žádnou bližší specifikaci jednotlivých vyjmenovaných věcí, které měl povinný oprávněnému vydat (například výrobní čísla jednotlivých přístrojů), z odůvodnění rozsudku je však zřejmé, že se jedná o věci nabyté povinným na základě konkrétní kupní smlouvy, jejichž specifikace byla provedena v uvedené

smlouvě. Dovolací soud proto uzavírá, že v tomto konkrétním případě z exekučního titulu s přihlédnutím k jeho odůvodnění je dostatečně zřejmé, jakých věcí se exekuce týká.

Spojuje-li povinný přípustnost dovolání s otázkou (ne)možnosti vedení exekuce odebráním věci v případě, že tyto movité věci byly odevzdány jinému soudnímu exekutorovi, který vydal exekuční příkaz jejich prodejem, lze odkázat na ustanovení § 347 odst. 1 občanského soudního řádu, který taktéž pamatuje na situaci, kdy se odebrání věci nepodaří provést.

Pokud jde o námitku týkající se zadržovacího práva povinného k movitým věcem, exekuční soudy převzaly závěr nalézacího soudu, který v odvolacím řízení konstatoval, že se zde zadržovací právo neuplatní, neboť soud rozhodoval o vzájemném plnění podle ustanovení § 2993 občanského zákoníku.

Skutečnost, že ve výroku zavázal žalobce k vydání kupní smlouvou získaných přístrojů a zařízení bez dalšího též „do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku“, není vyjádřením vzájemnosti protiplnění (jak se zřejmě mylně domníval soud prvního stupně), neboť tímto výrokem bylo pouze rozhodnuto o vyhovění vzájemné žalobě žalovaného. Výrok I, jak byl formulován, znamenal exekuční titul pro žalobce jako oprávněnou (stejně jako výrok II znamenal exekuční titul pro žalovaného) a podle jeho znění by žalobce nemusel při výkonu rozhodnutí prokazovat připravenost cokoli žalovanému (povinnému) vydat, neboť povinnost vzájemného plnění takto formulovaným výrokem nebyla stanovena.

5. Odpovědnost za škodu

*rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 298/2021 ze dne 21. 6. 2023
k ustanovení § 32 exekučního řádu*

Podle ustanovení § 13 zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Poškozený je povinen vznik škody na své straně prokázat a v řízení o nároku na náhradu škody tak na žalobci leží důkazní břemeno o tom, že škoda vznikla. Aby byl splněn tento zákonný předpoklad, musí škoda existovat nejpozději v době, kdy soud o uplatněném nároku rozhoduje. I pro rozhodování soudu o nároku na náhradu škody platí totiž ustanovení § 154 občanského soudního řádu, které stanoví, že pro rozsudek je rozhodující stav v době jeho vyhlášení. To znamená, že rozhodující je skutkový stav věci, jaký je v době, kdy soud vyhláší své rozhodnutí, a nikoliv stav, který s větší či menší pravděpodobností v nejbližší době nastane.

Pokud odvolací soud uzavřel, že žalobce nelze považovat za poškozeného, neboť v době nesprávného úředního postupu soudního exekutora nebyl oprávněným věřitelem předmětné pohledávky ani účastníkem předmětného exekučního řízení, aniž se zabýval tím, zda, kdy a komu vůbec škoda na exekuované pohledávce vznikla, je jeho právní posouzení věci neúplné, tudíž nesprávné. Vznikla-li totiž škoda až žalobci, je otázka, zda s postoupením exekuované pohledávky přechází i nárok na náhradu škody na pohledávce vzniklé, bezpředmětná. Její řešení odvolacím soudem tak bylo předčasné.

Text: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

děkan Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni, člen redakční rady Komorních listů

Stalo se...

■ Exekuční soud v Praze

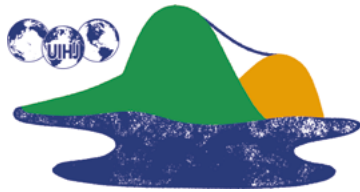
Specializovaný Exekuční soud v Praze zahájil činnost dne 1. listopadu 1926. Tehdy „před shromážděnými soudci a ostatními zaměstnanci prohlásil president zemského soudu civilního Bílý činnost soudu za zahájenou, vyzvedl historický význam dne v organizaci pražského soudnictví a zdůraznil zásady, jež k prospěchu veřejnosti vedly k soustředění exekuční agendy,“ referovaly Lidové noviny ze dne 4. listopadu 1926. Přednostou byl jmenován rada vrchního zemského soudu Jaroslav Hájek, u soudu tehdy dále působilo 11 soudců (Hugo Špoutil, Vratislav Walchař, Josef Došel, František Procházka, Josef Řezníček, Josef Zpěvák, František Stach, Karel Dufek, Ladislav Trpkoš, Vladimír Skokánek a Rudolf Nymburský), 8 auskultantů, ředitel kanceláře František Brusák, 2 výkonní ředitelé (Bohdan Řibřid a Václav Bayer), 13 kancelářských úředníků, 11 kancelářských pomocných sil, 16 volentérů, 23 podúředníci a 4 zřízenci.

■ Anekdoty z roku 1905

Humoristické listy ze dne 3. listopadu 1905 přinesly v rubrice Klopoty životem pod obrázkem dvou mužů sedících u sklenice piva text následujícího rozhovoru: „Soused: Vy že máte tuze skrovné příjmy? Nepovídáte. Vždyť jste den co den v hostinci. Exekutor: Sem já chodím jen proto, abych nezmalomyslněl. Tady je to jediné místo ve městě, kde nepohlíží se s hrůzou na můj příchod.“ Již v dubnu téhož roku byla v Humoristických listech publikována následující exekutorská anekdota: „U Všetat zachránil exekutor děvčátko před utonutím. Bodejť by to nedovedl ten! Exekutor má po celý svůj život co dělat s »tonoucími.«“

■ Dizertace o mobiliární exekuci

Nevraživou zmínku o soudních exekutorech (huissiers de justice) a kritiku poměrů ve Francii let 1848–1850 přinesl ve spise Osmnáctý brumaire Ludvíka Bonaparta Karel Marx (1818–1883). Z jeho pohledu na tehdejší dobu se mimo jiné podává: „Vrcholným bodem »idéés napoléoniens« je konečně převaha armády. Armáda byla otázkou cti parcelových rolníků, dělala z nich hrdiny, chránila jejich majetek proti vnějšímu nepříteli, byla gloriolou jejich právě nabyté národní jednoty, drancovala a revolucionovala svět. Uniforma byla jejich vlastním slavnostním oblekem, válka jejich poezií, parcela ve fantazii rozšířená a zaokrouhlená, byla jejich vlastní a patriotismus ideální formou smyslu pro vlastnictví. Ale nepřítel, proti nimž francouzský rolník musí teď bránit svůj majetek, to nejsou kozáci, ale huissiers a daňoví exekutoři. Parcela již neleží v takzvané vlasti, ale v knize hypoték. Armáda sama není již výkvětem rolnické mládeže, je bahenním květem rolnického lumpenproletariátu.“ Marxově kritice poměrů se nelze divit, v letech 1844–1848 žil v Paříži především z peněz vybraných jeho přáteli na vysoké noze, v roce 1848 se však jeho finanční poměry natolik zhoršily, že si dokonce neváhal přivydělat i jako informátor rakouské policie.

25 UIHJ
CONGRESS 2024 RIO

Přeložila: Mgr. Tereza Lungová
členka Mezinárodní komise EKČR

Otevření registrací **XXV. KONGRES UIHJ**

Rio de Janeiro – Hotel Fairmont Copacabana
7.–10. května 2024

Mezinárodní unie soudních vykonavatelů a soudních exekutorů (UIHJ) je mezinárodní nevládní organizace založená v roce 1952, která zastupuje profesu soudních vykonavatelů, exekutorů a obdobných pracovníků na celém světě. Skládá se ze zastupujících orgánů činných v této profesní oblasti (aktuálně 103 organizací z 98 zemí na pěti kontinentech).

Sídlo UIHJ se nachází v Paříži.

Cílem UIHJ je zastupovat své členy před mezinárodními organizacemi, zajišťovat spolupráci s profesními organizacemi v jednotlivých státech a provádět mezinárodní smlouvy. UIHJ usiluje o prosazování myšlenek, projektů a iniciativ směřujících k pokroku a zlepšení nezávislého postavení soudního exekutora. Podílí se na strukturálních opatřeních v oblasti aktivit soudních exekutorů, a to zejména zapojováním do vytváření a asistenci při rozvoji národních profesních organizací s vyhlídkou jejich budoucího členství v UIHJ.

UIHJ se účastní odborných misí u vlád a mezinárodních organizací. Při každé vhodné příležitosti iniciuje vytvoření panelu soudních exekutorů složeného z profesionálů, vysoce kvalifikovaných právních odborníků, kteří plní funkci zástupců odpovědných za výkon soudních rozhodnutí, doručování soudních a mimosoudních rozhodnutí a ostatní úkony slučitelné s jejich funkcemi, které mohou zaručit a zajistit práva účastníků řízení, a jejichž cílem je urychlit soudní proces nebo ulehčit přetíženým soudům.

Každé 3 roky organizuje UIHJ mezinárodní kongres, který je největší událostí profese soudních exekutorů na světě.

V roce 2024 proběhne Mezinárodní kongres Mezinárodní unie soudních vykonavatelů a soudních exekutorů v Rio de Janeiru v Brazílii ve dnech 7.–10. května, v hotelu Fairmont Copacabana.

Bude to 25. kongres a poprvé v historii bude pořádán v Latinské Americe. Při očekávané účasti 500 osob slibuje být pro soudní exekutory z celého světa událostí skutečně významnou.

Téma kongresu zní „Soudní exekutor: důvěryhodná třetí strana“ a zacílí na zásadní roli soudního exekutora při udržování právního státu. Soudní exekutoři jsou bezpochyby aktéry odpovědnými za výkon soudních rozhodnutí, což je klíčovým posláním pro fungování každého soudního systému.

Na tomto kongresu bude také prezentována schopnost soudního exekutora osvojit si další dovednosti, jako jsou zápisy o osvědčení stavu, mediace, online dražby a další. Postavení soudního exekutora a jeho nezávislost mu totiž nepochybně umožňují využít jeho zkušeností a znalostí ve prospěch nových dovedností.

Vědecký program kongresu sestává ze tří workshopů, které se pokusí prozkoumat různé aspekty hlavního tématu.

První workshop s názvem „Budování důvěry: vysoké profesionální standardy“ se zaměří na význam profesionálního přístupu a etického chování při budování důvěry mezi soudními exekutory a účastníky řízení.

Druhý workshop s titulem „Přínos projevené důvěry: rozšíření aktivit“ se bude zabývat přínosy budování důvěry v rámci soudního systému, rozšíření pole činnosti a ekonomického růstu.

A konečně třetí workshop „Soudní exekutor, důvěryhodná třetí strana v novém digitálním světě“ se bude zabývat způsoby, jakými mohou technologie a digitalizace, včetně blockchainu, pomoci soudním exekutorům efektivněji vykonávat jejich funkce.

Technologie blockchain nabývá v moderním světě stále většího významu a nabízí soudním exekutorům mnoho příležitostí, jak rozšířit pole své působnosti v oblasti vymáhání práva. Během kongresu se účastníci budou moci dozvědět více o tom, jak může blockchain soudním exekutorům pomoci, a také o tom, jak mohou oni naopak pomoci blockchainu. Zdůrazní také potřebu přítomnosti lidí v digitálním světě. Půjde o vzrušující oblast diskuse, která účastníkům umožní získat informace o nejnovějším vývoji na tomto poli.

Klíčovým prvkem právního státu zůstává výkon soudních rozhodnutí; je nezbytné, aby byla vykonávána rychle a účinně. V této souvislosti hrají soudní

exekutoři klíčovou roli. Jejich práce je rovněž nepostradatelná při udržování důvěry účastníků řízení v právní systém.

Kongres umožní účastníkům mimo vědeckou práci také možnost setkat se a vyměnit si zkušenosti s kolegy až ze 70 zemí. Přípravné práce pro kongres budou účastníkům k dispozici ve formě publikace, která bude obsahovat cenné informace k jednotlivým tématům. Kromě toho bude při této příležitosti představen nový Světový kodex profesních norem.

Poplatek za registraci na kongres je stanoven částkou 790 eur. S registrací na tuto jedinečnou událost tedy neotálejte!

Registrační poplatek zahrnuje kromě tří denního přístupu k vědeckému obsahu také všechny obědy, přestávky na kávu a vstup na uvítací večer a slavnostní gala večeři, která proběhne poslední večer kongresu.

K dispozici jsou webové stránky kongresu (www.uihj-rio.com), kde se můžete zaregistrovat a získat informace o výběru hotelů.

Uložte si datum 7.–10. května 2024 do svého diáře a nepropáste tuto jedinečnou příležitost být součástí největší události soudních exekutorů na světě.

Máte-li jakoukoli otázku, neváhejte a napište nám: info@uihj-rio.com!

Marc Schmitz
Prezident UIHJ

Patrick Gielen
Hlavní zpravodaj kongresu

Ocenění za osvětovou činnost Exekutorské komory ČR ve věznicích

Vězeňská služba České republiky oslavila dne 24. října 2023 na slavnostním shromáždění 30. výročí své existence. Při této příležitosti se Exekutorské komoře České republiky dostalo prostřednictvím jejího prezidenta Jana Mlynarčíka ocenění v podobě pamětní čestné medaile dr. Emila Lány. Prezident převzal ocenění z rukou generálního ředitele Vězeňské služby genmjr. Mgr. Simona Michailidise, MBA.

Exekutorská komora ČR se ve spolupráci se spolkem Lighthouse věnuje osvětové činnosti pro vězně již několik let. V rámci této spolupráce, která vyústila i v uzavření memoranda o spolupráci mezi Exekutorskou komorou a Vězeňskou službou, vybraní soudní exekutoři docházeli do věznic, kde vězňům i pracovníkům vězeňské služby přednášeli o exekucích a v rámci následných diskuzí odpovídali na jejich dotazy. Prioritou pro přednášející bylo zlepšení finanční

gramotnosti lidí ve výkonu trestu odnětí svobody a jejich orientace při řešení obtížných životních situací spojených s neschopností splácet dluhy. Pro tyto účely připravila Exekutorská komora ČR také množství informačních letáků a dalších materiálů, které jsou vězňům k dispozici.

„Tohoto ocenění si hluboce vážíme a rád bych zdůraznil, že se nejedná o ocenění pro mou osobu, ale pro Exekutorskou komoru jako celek a především pro ty z mých kolegů, kteří se na jednotlivých školeních a diskuzních panelech aktivně podíleli,“ dodává Jan Mlynarčík, prezident Exekutorské komory ČR. Jak dále uvedl, bude v této činnosti Komora i nadále pokračovat. Rozšiřování finanční gramotnosti a povědomí o exekuční problematice pro všechny potřebné skupiny obyvatel totiž považuje za fundamentální součást své společenské odpovědnosti.

Mgr. Petr Porostlý

soudní exekutor Exekutorského úřadu Ostrava

Profesní profil nového exekutora

Povězte, prosím, čtenářům Komorních listů, odkud pocházíte, kdy jste se narodil atp.

Pocházím z Ostravy a narodil jsem se 23. května 1986.

Jaká studia jste absolvoval a jakou odbornou praxi za sebou máte? Uvést lze i jazykovou vybavenost, publikační činnost atd.

Vystudoval jsem Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2008 do roku 2010 jsem absolvoval studijní praxi na Exekutorském úřadě Ostrava, JUDr. Vlastimila Porostlého. V roce 2010 jsem zde nastoupil jako exekutorský koncipient a po úspěšném složení exekutorských zkoušek v roce 2015 jsem se stal exekutorským kandidátem. Od roku 2019 jsem působil jako zástupce soudního exekutora.

S jakým záměrem či posláním byste rád vykonával exekutorský úřad? Jaký přístup k účastníkům zvolíte? Na co se při výkonu činnosti budete soustředit?

Rád bych navázal na práci předchozího soudního exekutora založené na individuálním přístupu k účastníkům řízení.

Jsou se vznikem nového úřadu spojeny rozsáhlé povinnosti?

S otevřením úřadu se pojí rozsáhlé povinnosti především technického charakteru.

Kdy plánujete otevřít svůj úřad? Kde se bude nacházet? Do jakých parametrů (personálních, IT atp.) ho v počáteční fázi zasadíte? A jaká je vaše vize ohledně ideálního fungování?

Úřad zůstane na stejném místě jako doposud. Otevřít se budu snažit v co nejkratší možné době, abych zajistil potřebnou kontinuitu v již běžících exekucích. Pro začátek se pokusím navázat na práci mého předchůdce.

Co si myslíte o současném postavení soudního exekutora? Lze podle vašeho názoru přispět ke zlepšení stavu? Jak?

Díky negativnímu pohledu společnosti na soudní exekutory, za který ovšem většinou soudní exekutoři nemohou, není naše postavení moc dobré a obávám se, že jeho zlepšení se jen tak v současné společnosti nedočkáme.

Je něco, co byste rád udělal pro exekutorský stav? Co očekáváte od kolegů, od Komory atp.? A naopak, co byste rád nabídnul ve prospěch profesního celku?

Prozatím se v této oblasti trochu rozkoukávám, avšak do budoucna nevyklučuji nějaké aktivnější zapojení.

Mgr. Petr Porostlý

soudní exekutor Exekutorského úřadu Ostrava

Text: Mgr. Petr Prokop Ustohal
tajemník Exekutorské komory ČR

Zjednání prezidia EK ČR

Dne 6. 12. 2023 se prezidium sešlo na svém posledním zasedání roku 2023. Souběžně probíhalo rovněž zasedání Kontrolní komise, přičemž oba komorové orgány po skončení svého programu projednaly vybraná společná témata. Prezidium se tradičně věnovalo aktuální legislativě, mediálním výstupům a probíhajícímu výběrovému řízení na obsazení uvolněných exekutorských úřadů. Kromě výše uvedeného nastavilo rovněž podmínky pro čerpání pojistných a vzdělávacích dotací soudních exekutorů pro rok 2024 a v neposlední řadě i připravovalo smluvní podmínky pro změnu sídla pražské kanceláře Komory, ke které dochází v důsledku výpovědi ze strany stávajícího pronajímatele.

Podrobnosti z jednání prezidia (včetně plného znění přijatých usnesení) jsou všem soudním exekutorům k dispozici na www.ekcr.cz, v části „Pro exekutory“. Výběr usnesení z posledních zasedání naleznete rovněž zde (text usnesení je redakčně krácen, případně upraven):

■ 25. 9. 2023 – PR/47/2023

Prezidium EK ČR schválilo text Memoranda k přípravě Sjezdu českých právníků, který se bude konat v roce 2025.

■ 23. 10. 2023 – PR/55/2023

Prezidium EK ČR schválilo novou rámcovou smlouvu o spolupráci se společností T-Mobile Czech Republic a.s.

■ 7. 11. 2023 – PR/58/2023

Prezidium EK ČR schválilo Vzdělávací plán pro rok 2024.

■ 22. 11. 2023 – PR/63/2023

Prezidium EK ČR schválilo podmínky pro čerpání pojistných a vzdělávacích dotací soudních exekutorů pro rok 2024.

■ 6. 12. 2023 – 1/23/P17

Prezidium EK ČR rozhodlo o vyhlášení výběrového řízení na uvolněný exekutorský úřad Jablonec nad Nisou, po soudním exekutorovi JUDr. Jiřím Štrinclovi, kterému zanikne výkon exekutorského úřadu k datu 31. 3. 2024.

■ 6. 12. 2023 – 2/23/P17

Prezidium EK ČR r o z h o d l o o vyhlášení výběrového řízení na uvolněný exekutorský úřad Náchod, po soudním exekutorovi JUDr. Kamilu Součkovi, kterému zanikl výkon exekutorského úřadu k datu 30. 9. 2022.

Abstract

JUDr. Katarína Maisnerová

How to determine the execution costs – the five-point test

The Execution tariff is unpredictably distorted by jurisprudence. I believe that this situation is caused by the Ministry of Justice that still hasn't sufficiently reflected all the principles and guidelines enunciated by the Constitutional Court in the field of execution costs and especially the consideration of difficulty and effort necessary for carrying out the proceedings. Execution courts apply these principles in isolation and out of context. The following text allow for the application of Execution tariff in a constitutionally compliant manner and in accordance with the principles that the Constitutional Court expressed to the "unfortunate" formulation of Execution tariff more than twenty years ago. The five-point test provides a comprehensive methodology that should allow for the unification of the procedures of the Judicial Officers as well as the execution courts in a constitutionally compliant manner.

p. 11

JUDr. Roman Chaloupka, Ph.D.

Execution of movable property in the light of Slovak legislation – comparative study with the Czech legislation

The submitted article analyzes the legal aspects of one of the execution methods – the execution of movable property in the legal system of both countries. The article is divided into several parts starting with the general considerations about the subject of the execution of movable property. The next part breaks down the specifics of Czech legislation including the demonstrative list of movable property excluded from execution. Following section is dedicated to the problematics of the execution of movable property according to the Slovak legislation and includes the comparison with Czech legislation. There is an overall evaluation of the compared regulations including some de lege ferenda suggestions in the end.

p. 19

JUDr. Bc. Jiří Štumar

Subject of the execution of movable property in Czech Republic and in Slovakia

In this article I present the legal regulation of execution of movable property in Czech Republic and the execution proceedings itself. In the next part of the article I compare the legislation on the execution of movable property in Czech Republic and in Slovakia and its process in both countries.

p. 25

Table of Contents

1	EDITORIAL	3
2	ABSTRACT	6
3	INTERVIEW	7
	Interview with Mgr. Daniela Zemanová, Constitutional Court Judge	
4	ARTICLES	
	How to determine the execution costs – the five-point test JUDr. Katarína Maisnerová	11
	How the Auction Portal performed in 2023 Text: Mgr. Olga Černá, Mgr. Ing. Antonín Toman	17
	Execution of movable property in the light of Slovak legislation – comparative study with the Czech legislation JUDr. Roman Chaloupka, Ph.D.	20
	Subject of the execution of movable property in Czech Republic and in Slovakia JUDr. Bc. Jiří Štumar	26
5	JUDISPRUDENCE	
	From the Constitutional Court decisions section prepared by JUDr. Lenka Pekařová	33
	Court rulings on executions section prepared Mgr. David Hozman	36
6	FROM HISTORY	
	It happened... JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	46
7	NEWS FROM THE CHAMBER	
	Opening of registrations, Congress of UHIJ	47
	Award for the educational activities of the National Chamber of Judicial Officers of the Czech Republic in prisons	49
	Professional Profile of a new Judicial Officer	50
	From the meetings of the presidium of the National Chamber of Judicial Officers of the Czech Republic Mgr. Petr Prokop Ustohal	51
8	ABSTRACT	52
9	PRINT RUN	54

Tiráž

Padesáté šesté číslo

www.ekcr.cz

vzor citace

PŘÍJMENÍ J. Název článku. Komorní listy. 04/2023. Praha: Exekutorská komora ČR, 2017, s. xxx. MK ČR E 19153

redakční rada

prof. dr. Armanas Abramavičius (Litevská republika)

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

JUDr. Stanislava Kolesárová (Slovenská republika)

prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

Mgr. Jan Mlynarčík

Mgr. Petr Sprinz, Ph.D., LL.M.

Mgr. Pavel Tintěra

Mgr. Ing. Antonín Toman

Mgr. Petr Prokop Ustohal

redakce

Silvie Kratochvílová

sazba

Mgr. Olga Černá

adresa redakce

Exekutorská komora České republiky

IČ: 709 40 517

Komorní listy, Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4

kontakt

Tel.: + 420 210 311 000

e-mail: redakce@ekcr.cz

překlad

Mgr. Libor Vaculík

tisk

Serifa®

Zdarma

Náklad 800 ks

Vychází čtvrtletně

Datum vydání 29. 12. 2023

MK ČR E 19153

Registrace Ministerstva kultury ČR

ISSN 1805-1081 (print), ISSN 1805-109X (on line)

Komorní listy (print i on-line) jsou zapsány na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice.

Publikování, pořizování kopií tohoto časopisu a jejich šíření třetí osobou je bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů či vydavatele zakázáno. Zakázáno je též publikování, pořizování kopií jednotlivých článků a jejich šíření třetí osobou bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů a autora příslušného textu. Uvedené se vztahuje na tištěnou i elektronickou verzi časopisu.

Komorní listy produkuje, vydává a distribuuje

Exekutorská komora České republiky

Tyto činnosti zajišťuje společnost Wolters Kluwer ČR, a. s., U nákladového nádraží 10, 130 00 Praha 3.

www.wolterskluwer.cz

Odpovědná redaktorka: PhDr. Mgr. Marie Novotná (marie.novotna@wolterskluwer.com)

Časopis je dostupný také v ASPI.

CENTRÁLNÍ DESKA ŠETŘÍ PENÍZE EXEKUTORŮ

Už jste ji vyzkoušeli?

Ověřte si u svého dodavatele softwaru, zda vám zpřístupnil **Centrální desku**.
Její užíváním **ušetříte náklady svého úřadu**.
Je pro vás **ZCELA ZDARMA!**

Centrální deska představuje jednotné, jednoduché a moderní řešení pro automatizované vyvěšování písemností jak na Centrální úřední desce (§ 125a ex.ř.), tak na Lokální desce soudního exekutora, která je veřejnosti k nahlížení v sídle vašeho úřadu.

VÝHODY CENTRÁLNÍ DESKY

VŠE NA JEDNOM MÍSTĚ Centrální deska plně nahrazuje jednotlivé úřední desky soudních exekutorů. Centrální deska navíc slouží i k povinnému vyvěšování výzev podle § 56a a § 56b ex.ř. Pokud má exekutor povinnost podle zákona vyvěšovat výzvy podle § 56a a § 56b ex.ř., je nasnadě spojit příjemné s užitečným a vyvěšovat zde i ostatní písemnosti, které musí být vyvěšeny způsobem umožňujícím dálkový přístup.

BEZPEČNOST Po stránce technické i bezpečnostní dostávají obě desky všem požadavkům a nejnovějším standardům.

INTEGRITA Oba moduly splňují veškeré zákonné požadavky. Pracují bez zásahu do vyvěšovaného souboru a bez porušení integrity vyvěšovaného dokumentu. Samozřejmostí je otestované napojení na běžné informační systémy soudních exekutorů.

CENTRÁLNÍ ŘEŠENÍ Mizí závislost na externích dodavatelích, případně náklady na vývoj a udržování vlastních in-house řešení.

ZCELA ZDARMA Exekutorská komora vyvinula toto řešení exkluzivně na míru exekutorským úřadům a nabízí ho bez jakýchkoliv poplatků. Na rozdíl od komerčních produktů třetích stran jej můžete využívat zcela zdarma, a to prostřednictvím přihlašovacích údajů, které již nyní máte k dispozici pro účely vyvěšování na povinném modulu „Centrální úřední deska“.

www.centralnideska.cz

Pevně věříme, že toto jednotné řešení zjednoduší plnění vašich povinností a v nynější ekonomicky náročné době uspoří náklady, které musíte zbytečně vynakládat za služby třetích stran. Ověřte si tedy u svého dodavatele softwaru přístup na Centrální desku.

Neváhejte se na nás obrátit s jakýmkoliv dotazem.

tel. +420 210 311 000 (Helpdesk) e-mail: admin@centralnideska.cz

CENTRÁLNÍ ÚŘEDNÍ DESKA

- zdarma pro všechny exekutory -

www.centralnideska.cz

vše na jednom místě | integrita | bezpečnost
centrální řešení | zcela zdarma

tel. +420 210 311 000 (Helpdesk)

e-mail: admin@centralnideska.cz